

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čísl. 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nov nemški napad na slovensko ozemlje

V velikonočni številki smo zabeležili bedasti in zlobni napad, ki ga je na uvodnem mestu prinesla graška »Tagespost« na koroške Slovence. Opozorili smo ob tej priliki, da je začel avstrijski tisk v zadnjem času zopet z novo kampanjo proti koroškim Slovencem, obenem pa tudi proti Slovincem v Jugoslaviji in proti Jugoslaviji sploh. To neprijateljsko razpoloženje do naše države pri avstrijskem časopisju ne vzmernirja nikogar več, čeprav je čisto v zelo ostrem nasprotstvu s prijateljskimi izjavami avstrijskih uradnih krogov. Že i predvojne dobe smo navajali, da dunajsko časopisje o Slovanih, posebej pa še o južnih Slovanih, ne zna povedati ničesar dobrega.

Temu svojemu stališču so ostali avstrijski nemški listi zvesti tudi vso povojno dobo. Nekaj časa jim je pridno sekundiralo tudi rajhovsko časopisje, ki je na široko odpiralo svoje predale proti jugoslovenski gonji z Dunaja. V zadnjih letih, zlasti odkar se je poostrih politični spor med Berlinom in Dunajem, pa je kazalo, kakor da so se rajhovski listi otrsli dunajskih očal pri presojanju jugoslovenskih zadev. Tudi v »Jutru« smo mogli že ponovno zabeležiti to dobrodejno izpremembo in ugotoviti, da so začeli listi iz Nemčije mnogo bolj objektivno poročati o naših razmerah in našem življenju. Bržčas bolj po zaslugi nemške cenzure kakor po lastni uvidnosti, da se je spreobrnil celo »Berliner Tageblatt«, ki je poprej običajno nosil zastavo v gonji proti Jugoslaviji. Predali nemških listov so bili v zadnjih letih zaprti vsaj za najhujše, od avstrijskih šovinistov prihajajoče hujskanje. Tem večjo pozornost mora vzbuditi dejstvo, da je imenovani »Berliner Tageblatt« tik pred veliko nočjo prinesel članek, ki po neumnosti in zlobnosti še celo prekaša pisanje, kakršnega smo navajali o avstrijskih listov. Zelo zanimivo bi bilo izvedeti, ali gre pri tem za slučajen skok v stran, ali pa pomeni ta napad, da se hočejo kampanji avstrijskega tiska zopet pridružiti tudi rajhovski listi.

»Berliner Tageblatt« ima vsako sredo prilogo, posvečeno nemstvu v inozemstvu. Sestavki te priloge so pisani v vse-nemškem duhu in zlasti razpravljajo s tega stališča o položaju nemstva v narodnih državah, ki so v Srednji Evropi nastale po vojni. Ako ne štejemo priložnostnih jeremijad o Kočevarjih, o novosadskem Kulturbundu ali o nemškem ozemlju, je bilo tudi pisanje te priloge do Jugoslavije razmeroma objektivno. Zadnje sredo pa je izšel tam članek, ki je z dosedanjim praksom v popolnem nasprotju. Podpisal ga je neki Gerhart Hagenmeyer, bržčas psevdonim za kakoga Perkoniga ali Smeritschnigga. Poleg raznih drugih neresnic je članek natroblil nemški javnosti tudi čimni idiotizem celovških in graških šovinistov, ta na Slovenskem žive trije narodi: Slovenci, Vinđariji in Nemci. Ta ideja je izšla iz kovačnice koroških nemčurjev, ki bi radi na ta način oprali svoje odpadništvo, znanstveno jo pa skuša utemeljiti graška univerza. Prvo laž je Hagenmeyer zapisal v začetku svojega članka, ko popisuje nemire mariborskih Nemcev leta 1919, ko se je v mestu mudila antantna komisija, da ugotovi narodnostno stanje. Mož namreč trdi, da so v nezaščiteni množici začeli streljati srbski vojaki, dasi tedaj v Mariboru ni bilo drugega vojaštva, kakor pešice Maistrovih borcev, ki je brez velikih težav ukrotila upor nemčurstva. Posledica tega je bila, pravi dalje pisec, da se je od nemškega narodnega telesa odtrgalo ozemlje 6000 kilometrov, na katerem je prebivalo — 430.000 Nemcev in komaj 80.000 Slovencev. Kakor kažejo te številke, je Hagenmeyer obrnil avstrijsko statistiko narobe, kajti tudi krivično avstrijsko štetje ni moglo v slovenskem delu dežele naštet več kakor eno šestino Nemcev z vsemi ponemčenci in potvorbami.

Nemcem nikakor ne osporavamo pravice, da jadikujejo nad »neusmiljeno« usodo, ki je Slovincem bila vsaj toliko naklonjena, da je zavrila germanizacijo Spodnje Stajerske in vrnila tamošnjim mestom in trgom njih edino prave slovenske lice. Mariborsko, celjsko in ptujsko nemčurstvo, da nešteto drugih krajev niti ne omenjamo, je bilo sramota za Slovence in Nemce.

Da se je ta madež, že precej izbrisal, mora z grenkobo v srcu ugotoviti tudi naš Hagenmeyer. On sicer pravi, da naše uradno ljudsko štetje ni bilo pravilno in pravično, ko je na Spodnjem Stajerskem naštel samo še nekaj nad 10.000 Nemcev. V isti sapi pa je udaril samega sebe po zobeh, ko je napisal trditve, da je Nemcem na tem ozemlju še 33.000, torej komaj desetina tega, kolikor naj bi jih po pisčevih trditvi bilo ob sklepu miru. Očitno se famozni gospod tudi sam zaveda nelogičnosti svojega pisanja. Zato se je poslužil grozotne trditve, da živita poleg teh 33.000 Nemcev na Spodnjem Stajerskem še dva naroda: slovenski, ki šteje

Po italijanskih zmagah v Abesiniji:

Tri fronte v Ženevi

Angleži zahtevajo odločne ukrepe proti Italiji, Francozi so za energičen nastop proti Nemčiji, Italijani pa gredo svojo pot

Ženeva, 14. aprila. r. Mednarodna prestolnica, kakor se lahko naziva Ženeva kot sedež Društva narodov, živi v mrzličnem pričakovanju razvoja dogodkov, ki dajejo obeležje sedanjemu mednarodnemu položaju. Ne da se reči, da je praznik vstajenja tudi v mednarodnem življenju prinesel spremembo na boljše; nasprotno, vse kaže, da se je položaj preko praznikov tako poostiril, da v ženevskih krogih z naraščajočim vznemirjenjem pričakujejo posledice. Velikonočno politično premirje v mednarodnem svetu je trajalo komaj dobrih 24 ur, a že na velikonočni ponedeljek so v svetih kabinetih zunanjih ministrstev zopet mrzlično prebrali poročila in proučevali predloge, da se pripravijo za velike diplomatske borbe, ki jo pričakujejo ta teden v Ženevi.

Prve velikonočne vesti vse jasnejše

Nasprotujoči si interesi

Dasi se tako v Londonu, kakor v Parizu in Rimu dobro zavedajo resnosti mednarodnega položaja, iščejo leka in izhoda po različnih poteh. Dočim smatrajo v Parizu, da je zaradi porerkega problema treba čimprej in za vsako ceno spraviti s sveta italijansko-abesinski konflikt, da bi mogla tudi Italija učinkovitejši sodelovati pri ureditvi odnosov z Nemčijo v duhu novega Locarna in reorganizacije evropskega miru, pa zastopajo v Londonu mnenje, da

je abesinski konflikt glavni problem, ki najbolj ogroža interese angleškega imperija ter da je treba temu vprašanju posvetiti prvenstveno pozornost, da bi se tako na drugi strani v pogledu Nemčije pridobilo na času in omogočila dobra priprava bodočih pogajanj. Rim s svoje strani upa, da mu bo uspelo has zaradi nasprotstev med Parizom in Londonom do skrajnosti izkoristiti vojaško zmago v Abesiniji.

jam danes bolj ko kdaj sposobna, da izvede svojo akcijo do konca in se ne bo ustrašila ničesar več. Nečene grožnje iz Londona in iz Ženeve ne morejo več zaustaviti Italije na njenem zmagovitem pohodu. Ko bo obračunala z Abesinijo, bo posvetila svojo pozornost tudi vsem onim, ki so jo skušali v tej njeni civilizatorični misliji ovirati. Prišel bo čas ko bodo morali tudi v Londonu priznati, da Italija leta 1936 ni več to kar je bila 1935, ko je bila pripravljena zadovoljiti se z malimi koncesijami. To naj vzamejo na znanje ženevski diplomati, ki ne morejo bahiti Evrope v najbolj katastrofalno vojno, kar je pomni doživeš. V ostalem pa je treba enkrat javno pribiti, da sedaj ne gre več za spor med Italijo in Društvom narodov, marveč za spopad med Italijo in Anglijo. Italija bo odslej na vsako grožnjo odločno reagirala in ne bo trpela več nikakih groženj ne poniževanj.

Italija vedno bolj nepopustljiva

Zdi se, da je baš italijanskim vojaškim uspehom v Abesiniji pripisati glavni vzrok za poostritev mednarodnega položaja. Izkoriščajoč zlom abesinske vojske, ki se ne more braniti proti italijanskemu vojskovanju s strupenimi plini, bombami in tanki, so italijanske čete tudi preko velikonočnih praznikov z vso naglico prodirale v notranjost Abesinije. Na eni strani so zavzele Desije, na drugi strani pa so se utaborile na obalah Tanskega jezera in presekale zvezo med angleškim Sudanom in Abesinijo. Dočim je baš ta okolnost do skrajnosti vznemirila Angleže, je dala Rimu novega poleta in Italija z vsakim dnem povišuje ceno abesinskega miru. V Rimu danes že celo javno govore o obračunu z Angleži. Oficiozni »Giornale d'Italia« poudarja v svojem komentarju italijanskim zmag v Abesiniji, da se motijo vsi oni, ki mislijo, da bo Italija sedaj ostala na pol poti. Italija je v težki borbi proti sankci-

jam danes bolj ko kdaj sposobna, da izvede svojo akcijo do konca in se ne bo ustrašila ničesar več. Nečene grožnje iz Londona in iz Ženeve ne morejo več zaustaviti Italije na njenem zmagovitem pohodu. Ko bo obračunala z Abesinijo, bo posvetila svojo pozornost tudi vsem onim, ki so jo skušali v tej njeni civilizatorični misliji ovirati. Prišel bo čas ko bodo morali tudi v Londonu priznati, da Italija leta 1936 ni več to kar je bila 1935, ko je bila pripravljena zadovoljiti se z malimi koncesijami. To naj vzamejo na znanje ženevski diplomati, ki ne morejo bahiti Evrope v najbolj katastrofalno vojno, kar je pomni doživeš. V ostalem pa je treba enkrat javno pribiti, da sedaj ne gre več za spor med Italijo in Društvom narodov, marveč za spopad med Italijo in Anglijo. Italija bo odslej na vsako grožnjo odločno reagirala in ne bo trpela več nikakih groženj ne poniževanj.

Razburjenje v Londonu

Italijanska trikotora ob Tanskem jezeru, zasedba glavnega mesta ob abesinsko-sudanski meji Galabata, ki je do polovice sudansko-angleške in kjer so važna angleška vojaška oporišča, je do skrajnosti razburila duhove v Londonu. Ves angleški tisk piše o ogroženih angleških interesih in zahteva od vlade odločnih ukrepov. Listi gredo tako daleč, da zahtevajo ne samo poostritev gospodarskih sankcij, marveč tudi zaporu Sneškega prekopa in uvedbo vojaških sankcij vključno pomorsko blokado. Pri tem opozarjajo, da do sedanjega gospodarske in finančne sankcije niso rodile pričakovanega uspeha in niso mogle preprečiti vojne v vzhodni Afriki. Za petrolejske sankcije pa je danes že prepozno. Še pred enim mesecem bi bile morde učinkovite, toda danes ima Italija že toliko zalog, da bi je petrolejske sankcije prav nič več ne prizadele. Tu preostanejo samo vojaške sankcije. Seveda pa se v

Londonu zavedajo, da Anglija vojaških sankcij na lastno pest ne bo mogla izvesti, marveč da je to neobhodno potrebna soglasnost in podpora Društva narodov. Zato je po mnenju listov nujno potrebno, da izumi angleška vlada take sankcije, ki formalno ne bodo imele značaj vojaških sankcij, toda njihov učinek mora biti enak popolni vojaški blokadi.

V zvezi s tem se vrše v vladnih krogih skoro neprestana posvetovalja. Eden in Baldwin sta predčasno prekinila svoj velikičonočni odmor. Danes se je sestal toliko zvan mali ministrski svet, na katerem proučujejo položaj Jutri bo izredna seja vlade, na kateri bo dobil Eden podrobna navodila za nastop v Ženevi. Angleško javno mnenje je bilo sprva proti poostritvi sankcij proti Italiji, toda pod vtisom vesti o ogroženju angleških interesov je nastal preko noči preokret. Vsa javnost je sedaj za radikalni nastop.

Za Pariz najvažnejše Porenje

Čeravno je vsa delavnost francoske diplomacije osredotočena na Porenje in Nemčijo, se morajo pod silo razmer tudi v Parizu intenzivno baviti z italijansko-abesinskim sporom. Franciji je največje lažje na tem, da se ta spor čimprej spravi s sveta. Zato kažejo vse večjo popustljivost napram Italiji. Franciji bi bilo najljubše, da se ukinejo sankcije proti Italiji in prepušti Abesinijo usodi, nadejajoč se, da bi

Italija za protiuslugo podprla francosko stališče napram Nemčiji. V tem pogledu zato vedno bolj neprijetno občutijo pritisk Londona, ki je odločno proti temu, da bi se izvajal kakršenkoli pritisk na Nemčijo. V Parizu vedno bolj prevladuje mnenje, da igra Anglija elo nevarno diplomatsko igro, imajoč v vidu izključno le svoje lastne koristi. Po stari avstrijski devizi »divide et impera« hoče Anglija po mne-

150.000 duš, in vindišarski, ki šteje 350.000 duš!

Ob takih trditvah prihajajo človeku resni dvomi, ali gre za namerno varanje nemške javnosti ali pa za v nebo vpijočo nevednost. Mogoče je oboje, mogoče pa je tudi sinteza nepoštenosti in nevednosti. To niti ni toliko važno. Mnogo bolj zanimivo in važno bi bilo, kakor smo že rekli, ugotoviti ozadje tega napada. Če gre samo za slučajno

ekstraturo berlinskega lista, ki je pač k svojim dosedanjim lovrikam pridružil še eno enakovredno. Bolj resna bi bila stvar, ako bi pomenil članek, da bodo od sedaj rajhovski listi zopet odprti za napade in hujskanje nemških in nemškutarskih šovinistov iz Avstrije ki napačajo vse sile, da bi skalili prijateljsko se razvijajoče odnose med Jugoslavijo in Nemčijo. Bliznja bodočnost bo pokazala, kako je s to stvarjo.

nju francoskih političnih krogov izzvati razprtje med Berlinom in Moskvo. Moskvo in Tokijem ter izsiliti sporazum med Parizom in Berlinom, da bi tako zaščitila svoje lastne interese ter mogla pritisniti na Italijo želeč tudi tu skaliti komaj doseženo prijateljstvo med Rimom in Parizom.

V takih okoliščinah stoji francoska diplomacija pred težavnim nalogom, najti srednjo pot, ki bi čim hitreje dovedla do cilja.

Kaj bo storila Ženeva

V Ženevi računajo s tem, da bodo ta teden najljubšeje diplomatske borbe. Vsa nasprotja se bodo križala za zeleno mizo. Jutri bi se imel prvotno sestati odbor trinajstorič, ki razpravlja o italijansko-abesinskem konfliktu. In posreduje za mirno poravnavo Ker pa so vsi državniki zaposleni s proučevanjem novo nastalega položaja, se bo odbor mogel sestati šele v četrtek. Italija je prvotno pristala na to, da pošlje v Ženevo svojega pooblaščenega zastopnika za pričetek razgovorov o mirovnih pogajanjih toda danes je svoj pristanek prečelica Baron Aloisi ho prispel v Ženevo še le jutri in nima nobenega za pozanja. marveč ima samo nalogo, da vzame na znanje morebitne nove predloge odbora trinajstorič, Mussolini ne priznava temu odboru pravice, da bi se vmešaval v

Kolikor se da posneti iz izjav in pisanja oficijoznih listov, je Francija slej ko prej proti poostritvi sankcij proti Italiji ter se bo v Ženevi zavzela za takojšnjo likvidacijo abesinskega spora. V Parizu so mnenja, da bi bilo najbolje, če se Italija in Abesinija neposredno pogajata in predložita sporazum Društvu narodov v odobritev, velesile pa naj se posvetijo izključno lokarnskemu problemu, ki je največje važnosti za mir v Evropi.

pogajanja z Abesinijo in hoče, da posreduje samo predsednik odbora Madariaga, ki pa naj v to svrhu pride v Rim. Mussolini hoče s tem pokazati, da Ženevo abesinski konflikt nič ne briga.

Sprito takega položaja odbor trinajstorič ne bo mogel sprejeti nikakih sklepov. Najbrže bo ostalo samo pri tem, da ugotovi uspeh odnosno neuspeh svojega posredovanja in prepusti odločitev svetu Društva narodov. Kakor se zatrjuje, namerava Eden v tem primeru predlagati takojšnje sklicanje sankcijskega odbora, ki naj bi sklepal o poostritvi ukrepov proti Italiji. Predsednik sankcijskega odbora Vasconcellos je že obvestil vse člane odbora, naj bodo pripravljeni da lahko na brzojavni poziv takoj pridejo v Ženevo.

Presenečenja niso izključena

Francoski listi v zvezi s tem napovedujejo, da presenečenja niso izključena. Enako kakor Francija je tudi Sovjetska Rusija v največji meri zainteresirana na rešitvi take zvanega lokarnskega spora. Danes so se v francoskih diplomatskih krogih razširile vesti, da bo Rusija zaradi tega docela spremenila svoje stališče v pogledu italijansko-abesinskega spora. Dočim je Rusija dosedaj zagovarjala strogo izvajanje pakta Društva narodov in sankcij proti

ti Italiji, se zatrjuje, da bo sedaj nastopila za ukinitev sankcij in takojšnjo likvidacijo abesinskega konflikta. Govori se, da je do tega prekreta prišlo na pobudo Češkoslovaške, ki jo mnogo bolj zanima Nemčija, kakor pa Abesinija. Na drugi strani pa je verjetno, da je to plod vsestranskega prizadevanja Francije, ki ji je mnogo na tem, da si zagotovi pomoč v svoji diplomatski borbi proti angleško-nemški fronti.

Eden pojde v Berlin

V zvezi s tem se zbudile veliko pozornost v vseh diplomatskih krogih vesti, da namerava angleški zunanji minister Eden osebno odpotovati v Berlin in stopiti v neposredne stike s Hitlerjem. Nadeja se, da mu bo uspelo dobiti od Hitlerja koncesije, s katerimi bi mogel na eni strani potažiti Francijo in jo pridobiti za pogajanja z Nemčijo, na drugi strani pa si zagotoviti podporo Francije v borbi proti Italiji. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo Eden stavil Hitlerju naslednja vprašanja:

1. Kakšne namene ima Nemčija glede Klappe, Gdanska in Avstrije in kaj razume Nemčija z ločitvijo versajske mirovne pogodbe od statuta DN?

2. Ali bo nenapadalna pogodba, ki jo je Nemčija ponudila Češkoslovaški, Litvi in

Avstriji, vsebovala tudi klavzulo o medsebojni pomoči, kakor je določeno v statutih DN?

3. Kaj pomeni nemška zahteva glede enakopravnosti v kolonialnem vprašanju?

4. Ali je Nemčija pripravljena, da v Porenju ne bo gradila nobenih novih utrdb?

Zadovoljiv odgovor Hitlerja na ta vprašanja bi v veliki meri olajšal posredovalno akcijo Londona, ki bi tako ohranil vodstvo v pogajanjih z Nemčijo. Zadnje vesti iz Pariza zatrjujejo, da tudi tam uvidevajo, da se trajno ne da upirati pogajanjem z Nemčijo, gre pa za to, da se najde pot in način, ki bo v dovoljni meri čuval prestiž Francije.

In kakšen bo konec?

Kljub vsem tem pesimističnim poročilom pa vlada v ženevskih krogih še vedno optimizem. Mnogokdaj je že bil položaj zelo kritičen, toda naposled se je vendar le našel izhod. Tako bo najbrže tudi sedaj. Najvažnejše je, da pride med Francijo in Anglijo do primerne sporazuma. Francija bo morala popustiti glede Nemčije,

Anglija pa glede Italije. Rim bo v glavnem dobil, kar želi, Hitler pa tudi ne bo ostal praznih rok. Četudi je čuti na vseh straneh rožljanje s sabljami, vendar nihče resno ne misli na možnost evropske vojne, ker se vsi predobro zavedajo, da bi to pomenilo začetek konca.

Italijani ob Tanskem jezeru

Rim, 14. aprila. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednji komunike št. 184:

Na severnem bojišču prodirajo naše čete dalje. Včeraj je 22 italijanskih letal dolgo letalo nad Adis Abebo in metalo letake. Letala niso rabila orožja. Vzlic temu je med prebivalstvom zavladala panika.

Italijanska vojska ob sudanski meji

Rim, 14. aprila. k. Agencija Stefani je objavila daljše poročilo o vojaški ekspediciji, ki je bila odposlana takoj po zasodbi Gondarja vzdolž važne karavanske poti proti Galabatu, obmejni postojanki, preko katere so Abesinci doslej uvažali orožje in strelivo iz Sudana za vojski rasa Kase in rasa Sejuma. Oddelek vojaštva na velblodih in težkih tovornih avtomobilih je prodiral več dni po 150 km dolgi poti do Galabata, ki ga je zasedel na velikonočno nedežjo. Med potjo ni nikjer našel na sovražnika. Abesinske straže v Galabatu so se zaradi italijanske premoči takoj umaknile.

Glavno poveljstvo organizira oblasti na cesti med Omagerom in Gondarjem. Poglavarji iz Gondarja in okoliških krajev

prihajajo in izrekajo še nadalje pokorščino italijanskim oblastem. Prebivalci so se že začeli spontano obračati do političnega urada, ki vodi posle v zasedenih pokrajinah. Pomembno je, da so pred nekaj dnevi prebivalci iz okolice Tanskega jezera zaprosili v Gondarju pomoč italijanskih čet, češ, da ostanki vojske rasa Imruja ple-nijo.

V Gondarju posluje za prebivalstvo velika ambulanca. V njej je tudi odesk za kirurgijo. Poglavarji Gondarja so izrazili italijanskim oblastem željo, da bi zgradili mlin in osnovni šolo. Oblasti so takoj zdale potrebne odredbe, da se ugoti tem željam.

Italijani zasedli Desie

Pariz, 14. aprila. o. Agencija Radio poroča, da je vsa italijanska vojska na severni fronti na pohodu proti jugu. Italijanom so se pridružila vsa domača, zlasti galaska plemena, ki so se sedaj uprli proti abesinski vlad. Na desnem krilu so Italijani prodrli že v Godžam, južno od Tanskega jezera. Po informacijah agencije »United Press«, so motorizirani italijanski oddelki zasedli danes Desie.

Marksistični sunek v španski republik

Nasilna odstranitev predsednika Zamore — Združitev komunistov in socialistov — Napoved boljševiškega prevrata

V moderni politični zgodovini je gotovo zelo malo primerov, da bi kak parlament na formalno zakonit in ustaven način odstavil vrhovnega predstavitelja države, kakor se je to zgodilo pred par dnevi na Španskem. Običajno pride do izpremembe na mestu poglavarja države po dobrovoljni odpovedi ali po prisilni izmenjavi, ako so dani za to prirodni razlogi duševnega ali telesnega zdravstvenega stanja, ki volje nega poglavarja države ovirajo pri izvrševanju njegovih poslov ali pa mu jih sploh onemogočajo. Mimo teh primerov je mogoča izprememba poglavarja države samo na revolucionaren način, za kar imamo dovolj primerov iz nedavnega časa. Ako vzamemo, da vlada na Španskem še vedno revolucionarno stanje, spada odstavitev predsednika Alcala Zamore med nasilne akte, vendar s to bistveno razliko, da je odstavitev tudi v okviru splošnega revolucionarnega vretja potekala popolnoma v smislu določil španske ustave.

Pri tem je zanimivo dvojje. Prvič to, da nova, v revoluciji sprejeta španska ustava sploh omogoča odstavitev državnega poglavarja iz čisto bežnih vsakdanjih, lahko rečemo, strankarsko političnih vzrokov. Ustava tedaj znatno omejuje običajne pravice državnega poglavarja, ker dopušča, da se lahko odstavi, ne da bi bila potekla njegova funkcija doba in ne da bi se bil pregrešil proti ustavi, na katero je prisegel ob svojem nastopu. Predsednikova funkcija doba na Španskem torej ni toliko odvisna od določil v temeljnih državnih zakonih, kolikor od trenutnega političnega kurza, ki vlada v poslanski zbornici. Ta posebnost je vsekakor izredno zanimiva, vsekakor prej škodljiva kakor koristna.

Druge zanimivosti odstavitve predsednika Zamore pa je čisto drugačne prirode. Levičarske skupine so vzlele za povod svoje nastopa proti poglavarju države prav oni njegov akt, s katerim je na zahtevo leve razpustil prejšnjo zbornico in posredno omogočil dotakratni opoziciji, da je prišla v parlament kot večina. Nastal je paradoks, da je Zamora padel pod navalom onih političnih skupin, ki se imajo v prvi vrsti njemu zahvaljivali, da so prišle zopet do moči. In pravcata tragikomedija, da so te skupine za formalni povod njegove odstavitve vzlele razpustitev parlamenta, ki se je Zamora zanj odločil ravno zato, da bi mu ne bilo treba izročiti države Gilu Roblesu, najhujšem nasprotniku levičarskih strank.

Po določilih španske ustave sme predsednik republike v svoji šestletni funkciji dobi le dvakrat razpustiti parlament, pri tem pa ima zbornica, ki je po njegovem razpustu izšla iz volitev, pravico, da razpravi o umestnosti zadnjega predsednikovega razpustitvenega akta. Zamora je v teku svoje predsedniške dobe razpustil ustavotvorno skupščino in prvi za njo izvoljeni parlament. Sedanja zbornica je sklenila

proti nazoru Zamore, da se ima tudi razpust konstituantne smatrati za enega izmed dveh primerov razpusta, ki jih predvidevajo ustavne določbe in je zato poklicala na odgovor predsednika republike. Izid te razprave je bila odstavitev Zamore. Z razpustom zbornice, ki je bil izvršen ravno na zahtevo levičarjev, si je Zamora odbil prijateljstvo iz desničarskih krogov, levice pa mu je zamerila na smrt, ker volilne vlade ni dal nje.

Poznavalci prilik pridajejo naskoku levičarjev na zmernege, v bistvu pa tudi levičarsko usmerjenega Zamore velik pomen in ga smatrajo za začetek poskusa, da bi se Španija privedla v roke ekstremno levo usmerjenemu življu. Vse svetovno časopisje v tej zvezi posebno naglašalo nedavno izjavo voditelja marksistov Larga Caballera. Ta je na zborovanju v Madridu pred 30.000 zborovalci jasno in odločno povedal, da sta obe marksistični struji — socialno-demokratska in komunistična — na pobudo mladine in delavstva sklenili fuzijo v enotno stranko: sprememba Španije v sovjetsko državo. Take napovedi so lahko pred vsem agitacijskega značaja in jim ne gre pripisovati prevelike važnosti, dasi Caballero napoveduje to spremembo že za najkrajši čas, morda že za običajne volitve, ki bodo takoj po veliki noči.

Sklicujoče na Caballera, nekateri že pogrevaajo znano boljševiško prorokovanje, da bo komunizem v Evropi najprej zmagal na Španskem, ker ima ta dežela baje vse pogoje za uspevanje te specifično ruske cverke. Ta izjava je svoje čase izzvala precej smeja in posmeha, kakor pa pričajo nekatera znamenja, je opasnost za kaj sličnega zelo velika. Kakor smo videli, komunizem proti vsem teorijam marksističnih ideologov ni nastal v kaki izmed evropskih industrijskih držav s pretežno delavskim prebivalstvom, marveč v Rusiji, kjer bi bilo zanj ravno najmanj onih pogojev, ki so jih teoretiki potrebovali za svoje napovedi. Tudi Španija ni pretežno industrijska država in je dosedanja državni ustroj bil do neke mere sličen ruskemu. Kulturna zaostalost in velika politična nezgovornost naroda sta osnovna pogoja za razvoj boljševizma, k tema pa še latifundijsko kmetijsko, gospodarsko in siromašno kmetstvo, prevelika moč cerkve, ki svojo oblast izrablja do skrajnosti in tvori najzanesljivejši steber konservativizma.

Vse to o okolnosti, ki dajejo verjetnost možnosti, da bo marksizem v Španiji res tvegala kak eksperiment v boljševiško smer. Seveda pa je protikomunistični tabor še vedno močan, da se ne bo dal kar meniti tebi nič pregaziti in potepati. Zamore vsekakor originalna odstranitev je zato morda uvertura v hude notranje boje, ki jih bo morala težko preizkušena Španija še prenesti. Preden se bo izvila iz revolucionarne groznice ter stopila na pot konsolidacije.

Panika na vojaški paradi v Madridu

Madrid, 14. aprila. b. Na proslavi petletnice obojota španske republike se je vršila v Madridu velika vojaška parada, ki ji je razen predsednika republike in vseh članov vlade prisostvovala tudi ogromna množica občinstva. Med parado je nenadoma v neposredni bližini predsednikove lože neznanec zažgal raketo, kar je izzvalo majhno detonacijo. Ker je večina občinstva smatrala pok za strel, je mislila, da je nekdo izvršil atentat na predsednika, je nastala med množico velika panika, ki pa se je kmalu podela. Parada se je nato nadaljevala. Manifestantom so se skušali z rdečimi zastavami pridružiti tudi komunisti, kar pa je preprečila policija. Po paradi je prišlo med komunisti in političnimi nasprotniki do streljanja, pri čemer je bila ena oseba ubita in precej ranjenih. Pri slični priliki je prišlo do izgrezov tudi v Oviedu, kjer so se spopadli fašisti in socialisti, vendar pa ni bilo nobenih žrtv.

O neredih v Madridu poročajo še naslednje podrobnosti:

Komaj se je začela revija vojske, se je

začela cela vrsta hudih detonacij v bližini tribune, kjer se je nahajal začasni predsednik republike Martinez Barrio s člani vlade. Množičevno občinstvo se je razbežalo v stranske ulice. V trenutku eksplozije je mimo tribune korakal pehotni polk. Mislilo, da gre za atentat, je takoj obklopil tribuno, šele pozneje so spoznali, da so detonacije izzvale petarde, ki so bile med seboj povezane z vžgalno vrvico. Ko je neki častnik potegnil revolver, ga je začela množica posovati. Nekaj trenutkov kasneje, ko je civilna garda defilirala na trgu Colonne, so se začeli revolverski strelci. Neka oseba je obležala nevarno ranjena. Policija je aretirala nekega mladeniča, o katerem so trdili, da je streljal. Pozneje se je pokazalo, da ni bil v nobeni zvezi z atentatom. Bil je vojak civilne garde, ki je izrazil svoj enodnevni dopust, da si ogleda revijo.

Defile vojaštva se je nato nadaljeval in novih incidentov ni več bilo. Ljudje so bili zelo nervozni in so valili vso odgovornost za incidente fašiste.

Napetost na rusko-mandžurski meji

Tokio, 14. aprila. k. Japonska notranja in zunanja politika prihaja kljub kapitulaciji vojaških upornikov vedno bolj pod vpliv militaristov. »Asahi« poroča, da je vojni minister na sestanku divizijskih poveljnikov izjavil, da bo izvajal najhujše posledice, če ne bo vlada nemudoma zadovoljila glavnina doma zahtevanega japonske vojske po obnovi državne uprave in ojačitvi državne obrambe.

Med tem se incidenti na mejah med Mandžurijo, Rusijo in Zunanjo Mongolijo ponavljajo vedno bolj pogostoma. Včeraj je prišlo do spopada med japonskimi in ruskimi obmejnimi stražami blizu vasi Hulin ob meji vzhodne Mandžurije. Okrog 40 ruskih vojakov se je spopadlo z manjšim japonskim oddelkom. Spopad je trajal pol

ure. Rusi so se šele umaknili, ko so Japonci dobili pomoč iz zaledja. Glavni stan armadnega zbora v Kvantungu je zaradi tega odredil ojačenje mandžursko-japonskih obmejnih straž v vzhodnem odseku.

Mnogo večjo pozornost je zbudila afera, v katero so se zapletli guverner provinc Hsingau, Mongolec šag, upravnik pokrajinske policije in še dva druga višja uradnika. Ugotovili so, da so bili v tesnih stikih z Rusi, ki jih je navezal z njimi guverner šag že pred l. 1929., ko je nastal kitajsko-ruski spor zaradi Mandžurije. Guverner šag je poslal ruskim oblastem v Hajlaru ponovno važne politične in vojaške informacije. Vsi štirje aretiranci so bili postavljeni pred vojaško sodišče. Kakor vse kaže, bodo obsojeni na smrt.

Henry Cheron umrl

Pariz, 14. aprila. b. Danes je umrl znani politik Henry Cheron, ki je bil v svoji politični karieri dvajsetkrat minister, med tem trikrat v finančnem resoru.

Henry Cheron je bil rojen meseca maja l. 1864 v Lisieuxu. Studiral je pravo ter je postal odvetnik v Caenu. V l. 1894 do 1906 je bil župan v svojem rojstnem mestu, leta 1902 pa je bil prvič izvoljen v poslansko zbornico, kjer se je odlikoval s svojimi govori o finančnih zadevah. L. 1906 ga je Clemenceau imenoval za državnega podtajnika v vojnem ministrstvu, po treh letih je postal državni podtajnik v

mornariškem ministrstvu, nato glavni poročevalec finančne komisije, l. 1913 minister za delo, za senatorja pa je bil izvoljen l. 1913. Pozneje je bil minister za kmetijstvo, glavni poročevalec finančnega odbora senata in ponovno tudi finančni minister.

Sir Austen Chamberlain na Dunaju

Dunaj, 14. aprila. o. Sir Austen Chamberlain, ki je letošnjo veliko noč preživel kot gost pri angleškem poslaniku, je danes obiskal zunanega ministra Bergerja. Waldenega, ki mu je opoldne priredil obed,

Beležke

Pogreb poslanca

Karla Brkljačiča

Kakor smo poročali, je na veliki petek neki Pejnovič v Smiljanu pri Gospiču v prepiru ubil svojega sobesednika Marka Uzelca. Bežev v Trnovac je tamkaj pred cerkvijo naletel na Mačkovega poslanca 73-letnega Karla Brkljačiča. Po kratkem sporu je Pejnovič potegnil samokres in poslanca Brkljačiča ustrelil. Pejnoviča, ki ga oblasti označujejo kot propadlega človeka, je orožništvo takoj prijelo in je bil izročen sodišču.

V ponedeljek se je v Trnovcu vršil pogreb poslanca Brkljačiča ob ogromni udeležbi prebivalstva in mnogih Mačkovih poslancev. Ob grobu je govorilo devet govornikov in na krsto je bilo položnih 70 desec, kakor poročajo zagrebški listi, je dana danja preiskava pokazala, da gre za individualno dejanje morilca, ki je bilo posledica medsebojnega razračunavanja med prizadetimi, tako da umora nimata političnega značaja.

Velika noč predsednika vlade na Bledu

Opoldansko glasilo JRZ objavlja daljše poročilo o bivanju predsednika vlade dr. Stojadinovića na Bledu v velikonočnih praznikih. Iz poročila posnemamo:

»Za letošnjo veliko noč je bilo glavno blejsko shajališče koncentrirano v hotelu Toplice. Saj tu ložira predsednik vlade in minister za zunanje zadeve dr. Milan Stojadinović. Odkar je predsednik vlade na Bledu, je v hotelu Toplice vse živo. Ne prihajajo semkaj sicer številni politiki ali državni, prihajajo in odhajajo pa neprestano višji uradniki iz Beograda. Marsikateri od njih se pohvali, da reši predsednik tukaj, ko ima mir, naravnost ogromno število aktov. Saj je krožila zadnjič vest, da je padlo v polidruzi uri 250 podpisov!«

Predsednik je na odmoru — pravijo in tako zatrjuje tudi on sam. Toda če pridete v hotel, boste dobili vtis, da se je semkaj preselilo celotno predsedništvo vlade z vsem zunanjim ministrstvom vred. Neprestano svigajo po hodnikih tajniki, telefon brni kar večno, vsak hip zabrni tudi pri liftu in iz njega skoči enkrat dr. Protić, ki odda šifriran telegram vratarju, drugi dr. Gašić, ki nekaj naračja povsod se nahaja, jočemu »dirigent« hotela g. Poščić, pa že naslednji trenutek izgine, da ne govorimo o drugih, katerih usoda je itak nerazdružljiva s tekanjem na vse strani.

V velikem salonu pa čaka kak uradnik, da ga pokliče gospod predsednik na referat. V kakem kotu kje pa se pojavi tudi kak navaden zemljan, ki upa in čaka prilike, da morda vendarle pride do predsednika.

Razpust občinske uprave v Polšniku

Z odločbo bana dravske banovine z 31. marca, ki je bila dostavljena dne 13. aprila, so bili na podlagi § 129-2 zakona o občinah razrešeni predsednik občine Polšnik (srez Litija), Josip Pograec in člani občinske uprave Anton Repovš, Anton Beve, Franc Borisek in Anton Raspolnik. V utemeljitvi so navedeni razlogi, znani tudi iz drugih razpustitvenih dekretov. Kot osmi razlog je navedeno, da je neka oblast z dopisom z dne 18. januarja »zahtevala od občine Polšnik podatke o obnašanju nekega občana, odnosno njegovega očeta. Predsednik občine je na to zahtevo poslal informacijo, da je oče imenovanega znan kot zagrozen klerikalci, ki je vedno veliko delal proti nacionalnemu prepričanju.« S tem je predsednik občine kot uradna oseba žalil in oklevetal protinacionalnega mišljenja pretežni del prebivalstva dravske banovine, ki je bil organiziran v bivši SLS, odnosno v sedanjim zakonito odobreni Jugoslovanski radikalni zajednici.

Razpustitveni odlok navaja na koncu, da so bili občinski funkcionarji v smislu § 129, ki predpisuje njihovo zaslisanje po banu, tudi res predhodno zaslisani in da je zato odlok v celem obsegu utemeljen.

Sarajevski shodi in konference

Na velikonočni ponedeljek se je vršil v Sarajevu velik shod, na katerem je bil glavni govornik bivši ministri predsednik dr. Milan Srkskić, ki je obširno govoril o političnih prilikah v državi ter je ostro nastopil proti JRZ.

Za 26. aprila je sklicana v Sarajevu velika konferenca jugoslovenskih socialdemokratov. Na konferenco pridejo delegati iz vse države. Kakor se zatjuje, to na njej sklenjena ustanovitev nove socialistične stranke ter bo osnovan pripravljalni odbor, ki naj izvede vse po zakonu predpisane formalnosti. V zvezi s konferenco se bo vršil tudi javen shod, na katerem bo nastopil kot glavni govornik dr. Živko Topalović.

Odklonjena ženska volilna pravica v Belgiji

V belgijskem parlamentu se je vršila važna razprava o poročilu odbora, ki je proučeval načrt zakona o uvedbi volilne pravice za pokrajinske skupščine. Z večino glasov je bilo sklenjeno, da se odloži razprava o tem načrtu do jesenskega rednega zasedanja. S tem je bil odklonjen tudi predlog poslanca de Wiarta, da se za ženskam volilna pravica že za majske pokrajinske volitve. Glavni poborniki ženske volilne pravice v Belgiji so flamski poslanci.

Simbolične steklenice

V lepih Benetkah se je mudila te dni 60 članov broječa skupina rumunskih državljanih, nov pod vodstvom tamošnjega rumunskega konzula. Delegacija je posetila beneskega okrožnega tajnika fašističnih organizacij ter mu izročila 60 steklenic petroleja. Vse steklenice so bile bogato ozlajšane z rumunskimi in italijanskimi trobojnicami. Ob predaji steklenic je izjavil voditelj rumunske delegacije, naj bodo simboličen znak Mussoliniju, da odklanja rumunski narod nadaljevanje protitalijanskih sankcij.

Iz poštne službe

Beograd, 14. aprila. p. Pošt. manipulant Pavle Kurinčić je premeščen iz Ptuja v Mursko Soboto.

Tudi „Samouprava“ piše o „okrožnici“

Glavno glasilo JRZ »Samouprava« objavlja v sinočni številki članek pod naslovom »Nacionalna fronta«. V členu pravi: »Okrožnica osrednjega odbora nacionalne fronte, ki jo je objavil ljubljanski »Slovenec«, je vzbudila v vsej naši javnosti veliko pozornost. Mnogi v prvem trenutku niso mogli verjeti, da gre za pravi dokument, nego so mislili, da je okrožnica le falsifikat. Povsem razumljivo! Vsebinske te okrožnice nas spominja na letake, kakršnih se običajno poslužujejo tajne in zarotniške organizacije. Okrožnica govori o številkah in o tem, kako je treba sedaj vse delo vršiti pod imenom »Nacionalne fronte« in kako naj se stranka iz taktičnih razlogov čim manj omenja. Katera stranka je s tem mišljena? Brez vsakega dvoma so mišljeni JNS in tako zvali »pohorci«, ker se v okrožnici govori o organiziranju fronte proti vladi v senatu in je znano, kdo so bili veliki govorniki v senatu proti vladi za časa proračunske debate. V okrožnici se govori tudi o organiziranem odporu vseh nacionalnih elementov in nacionalni fronti, o glavnem akcijskem odboru v Beogradu in tudi o centralnem in izvršnem odboru nacionalne fronte. V okrožnici se priznava, da je ta nacionalna fronta »pridele boro najprej v narodni skupščini«, da pa ta na žalost ni uspele in da je vzrok temu nezadostna organizacija v Narodni skupščini. Tu ni besede o večini ali manjšini v narodni skupščini nego o nezadostni organizaciji.«

»Ni mogoče omočevati dejstva, ki ga ugotavlja ta okrožnica z besedami: »Neki naši zaupniki so izjavili željo, da se spremeni način borbe. Zato monamo opozoriti na disciplino in na to, da je borba, kakršna je, edino mogoča pot...« Toda mi vemo, kakšna je bila ta »borba« v Narodni skupščini, kjer se ni čul samo pekleni ropot fizične obstrukcije, nego tudi revol. verski strel.«

V okrožnici se govori tudi o sistematičnem organiziranem borbi in o razširjanju za vlado nepovoljnih vesti, ki naj ustvarjajo nerazpoloženje med narodom, posebno pa da je treba ljudstvu sistematično dopovedati, da bo vlada čimprej padla. Takih lažnih vesti smo čuli v zadnjem času že v zadostni meri. Sedaj se vsaj ve, od kod izvirajo te lažne vesti, ki se sistematično širijo med narodom z zlim namenom, da se ustvari med ljudstvom mržnja proti demokraciji, za katero se vlada bori.«

Kakor se v tem primeru jasno vidi, se vodi borba proti temnim, vidnim in nevidnim silam, ki delajo za fašizem in diktaturo. Demokracijo nazivajo v tej okrožnici lažno demokracijo, ki se je že po vsem svetu prežvele, in kot ideal vladanja se postavlja bivša vlada pohorcev. Iz tega jasno izhaja, koliko vrednost je treba pripisovati demokratskim izjavam teh govornikov v senatu, ki pripadajo »nacionalni fronti«.

Jasno je, da je odkritje te konspiratorske akcije zelo neprijetna stvar za njene voditelje. Kaj naj sedaj stori? Najboljša obramba je, po njihovih mišljah, da proglasijo to okrožnico za falsifikat, kot neko podtikanje. Gospodje pa so pozabili, da vsa javnost ve, da se resni krogi okrog »Slovenca« nikoli niso posluževali takega načina borbe, borbe s falsifikati in podtikanjem in da je bilo vedno vsako tako sredstvo za borbo priljubljeno samo v onih vrstah, ki danes pripadajo »nacionalni fronti«.

»Ve se tudi to, da to ni prva okrožnica, kar jih je bilo že pet. Vsekakor so neki voditelji JNS smatrali, da se morajo se stati na Bledu in sklepati o tem, kaj naj stori po tem fatalnem odkritju konspiratorskega delovanja »nacionalne fronte«. Mi mislimo, da bi se morala oblast malo več baviti s to akcijo, ki se imenuje »nacionalna fronta«, ki je bila do zadnjega časa javnosti neznana, ki pa nima nikake legitimacije za politično delo in ki jo je treba smatrati za tajno, po obstoječih zakonih prepovedano konspiratorsko akcijo. Kaj bi storila vlada pohorcev če bi bila izsledila slično akcijo pri takratni opoziciji?«

Dobesedno smo ponatiskali gornje odstavke iz »Samouprave«, glavnega glasila JRZ. Po tonu in načinu pisanja se vsiljuje sodbda, da so članek odložili v beograjski list isti ljudje, ki so spustili pred prazniki ono bombo v »Slovenca«. Vsekakor pa članek dokazuje, da so metode iz ljubljanske Kopitarjeve ulice našle dopadajenje tudi v beograjski redakciji JRZ. Kar smo o famozni »okrožnici« dosedaj smeli reči, smo že rekli. Vse povedano velja v polni meri tudi za »Samoupravu«, čeprav je njena kronada že precej bolj medla, kakor je bila »Slovenčevac«. Ako pa morda pomenja otvoritev javne diskuzije o tej aferi, utegnemo biti »Samoupravi« še hvaležni. Strinjamo se s njo tudi v mnenju, da bi bilo res potrebno, da celo stvar razčisti sodišče. Napadeni funkcionarji JNS bodo tudi s svoje strani storili vse, da do tega pride.

V karakteristični metodi in resnosti, kako o tem razpravlja »Samouprava«, naj opozorimo le na naslednje: Štirje ugledni politiki so naredili dne 4. in 5. aprila (četrtga in petega) izlet na Pokljuko. »Slovenec« je znamenito »okrožnico« približal dne 8. aprila (osmega!). »Samouprava« pa pravi, da so se ti politiki sestali na Bledu zato, da razpravljajo o posledicah »Slovenčevca« odkritja... .

Napad na kotoribskega župana

Zagreb, 14. aprila. o. Kakor poročajo iz Čakovca, so davi pripeljali v tamkajšnjo bolnico težko ranjenega kotoribskega župana in banovinskega svetnika za srez Prelog Djura Čizmedžijo. Včeraj popoldne je bil v sosedni vasi Sv. Mariji pri sorodnikih. Ko se je zvečer vracal domov, so ga kmalu izven vasi ustavili štirje neznanzi in eden izmed njih ga je z nožem zabodel v prsi. Čizmedžija se je v zadnjem hipu okrenil, tako da ga nož ni zadl v srce. Dobil pa je nearmo rano pod desno lopatico. Napadalec so nato v temi izginili in jih doslej še niso zasledili.

Nadškof dr. Bauer na potu k okrevanju

Zagreb, 14. aprila. o. Zdravstveno stanje zagrebškega nadškofa dr. Bauera se je preko praznikov tako zboljšalo, da zdravnik nimajo več nobene bojazni za sivo-lasega cerkvenega dostojanstvenika. Že tri dni ni imel povišane temperature, objektivno in subjektivno pa se počuti zelo dobro. Če bo zdravljenje tudi nadalje takole napredovalo, bo že v par dneh tako pri močeh, da bo lahko odstopoval na oddih v Dalmacijo.

Bivši nemški kancelar Papen na Cetinju

Dubrovnik, 14. aprila. o. Davi se je nemški poslanec v Papen odpejal z rodbino in spremstvom iz Dubrovnika v Mostar in Sarajevo. V Sarajevu so ga ustavili novinarji, vendar pa jim ni hotel dati nobene politične izjave. Papen se je z avtomobilom odpejal tudi v Boko Kotorsko in na Cetinje. O naših krajih v južnem Primorju se je zelo laskavo izrazil. Navdušila ga je tudi naša vojna mornarica, ki si jo je ogledal v Gružu.

Cetinje, 14. aprila. p. Snoti je prišel iz Dubrovnika na Cetinje bivši nemški državni kancelar Papen s svojo rodbino in ostalim spremstvom.

Danski minister v Splitu

Split, 14. aprila. AA. Včeraj je prišel v Split na oddih danski minister za delo Johannes Skot s soprogo Prispel je kot turist in bo ostal osem dni na oddihu.

Čsl. peveci v Novem Sadu

Novi Sad, 14. aprila. AA. Pevsko društvo »Smetana« iz Plzna, ki ga vodi dirigent Bogdan Zelhofer, profesor glasbe in virtuozi na klavirju in orglah, je prišlo na turneji po naši državi dopoldne v Novi Sad. Včeraj je priredilo v Somboru koncert z velikim uspehom. Na novosadski postaji so češkoslovaške pevece in goste sprejeli zastopniki pevskega, glasbenih in nacionalno kulturnih društev, zastopniki mesta, člani češkoslovaškega kulturnega društva »Česka beseda« in mnogi meščani. Po pozdravu v slavnostni dvorani banske palače so si gosti ogledali znamenitosti Novega Sada. Nocoj so priredili v veliki dvorani Habaga koncert. Pevski zbor društva »Smetana« šteje 50 pevcev.

Kongres lesnih delavcev

Beograd, 14. aprila. p. O veliki noči se je pričel v Beogradu kongres sindikatov lesnih delavcev. Kongresu, ki zaseda v delavski zbornici, predseduje Lazar Lajković. Razpravljati so o sedanjem stanju organizacije in sindikalnih ustanovah. Posamezni odbori so proučevali aktualna vprašanja in pripravili konkretne predloge za njihovo rešitev.

pisovati demokratskim izvajanjem teh govornikov v senatu, ki pripadajo »nacionalni fronti«.

Jasno je, da je odkritje te konspiratorske akcije zelo neprijetna stvar za njene voditelje. Kaj naj sedaj stori? Najboljša obramba je, po njihovih mišljah, da proglasijo to okrožnico za falsifikat, kot neko podtikanje. Gospodje pa so pozabili, da vsa javnost ve, da se resni krogi okrog »Slovenca« nikoli niso posluževali takega načina borbe, borbe s falsifikati in podtikanjem in da je bilo vedno vsako tako sredstvo za borbo priljubljeno samo v onih vrstah, ki danes pripadajo »nacionalni fronti«.

»Ve se tudi to, da to ni prva okrožnica, kar jih je bilo že pet. Vsekakor so neki voditelji JNS smatrali, da se morajo se stati na Bledu in sklepati o tem, kaj naj stori po tem fatalnem odkritju konspiratorskega delovanja »nacionalne fronte«. Mi mislimo, da bi se morala oblast malo več baviti s to akcijo, ki se imenuje »nacionalna fronta«, ki je bila do zadnjega časa javnosti neznana, ki pa nima nikake legitimacije za politično delo in ki jo je treba smatrati za tajno, po obstoječih zakonih prepovedano konspiratorsko akcijo. Kaj bi storila vlada pohorcev če bi bila izsledila slično akcijo pri takratni opoziciji?«

Dobesedno smo ponatiskali gornje odstavke iz »Samouprave«, glavnega glasila JRZ. Po tonu in načinu pisanja se vsiljuje sodbda, da so članek odložili v beograjski list isti ljudje, ki so spustili pred prazniki ono bombo v »Slovenca«. Vsekakor pa članek dokazuje, da so metode iz ljubljanske Kopitarjeve ulice našle dopadajenje tudi v beograjski redakciji JRZ. Kar smo o famozni »okrožnici« dosedaj smeli reči, smo že rekli. Vse povedano velja v polni meri tudi za »Samoupravu«, čeprav je njena kronada že precej bolj medla, kakor je bila »Slovenčevac«. Ako pa morda pomenja otvoritev javne diskuzije o tej aferi, utegnemo biti »Samoupravi« še hvaležni. Strinjamo se s njo tudi v mnenju, da bi bilo res potrebno, da celo stvar razčisti sodišče. Napadeni funkcionarji JNS bodo tudi s svoje strani storili vse, da do tega pride.

V karakteristični metodi in resnosti, kako o tem razpravlja »Samouprava«, naj opozorimo le na naslednje: Štirje ugledni politiki so naredili dne 4. in 5. aprila (četrtga in petega) izlet na Pokljuko. »Slovenec« je znamenito »okrožnico« približal dne 8. aprila (osmega!). »Samouprava« pa pravi, da so se ti politiki sestali na Bledu zato, da razpravljajo o posledicah »Slovenčevca« odkritja... .

Ob smrti Demerdzisa

Atene, 14. aprila. a. Novi ministri predsednik Metaxas je izjavil, da bo njegova vlada nadaljevala delo pokojnega predsednika vlade Demerdzisa. Po zasebnih vesteh namerava Metaxas poudeliti vodstvo zunanjega ministrstva Mihailo Kopulou.

Truplo pokojnega predsednika vlade je bilo od snoti razstavljeno v katedrali. Mi-mo krste je danes defilirala ogromna množica ljudi. Krsto so stražili vojski pod poveljstvom častnika. Opazili so tudi mnogo visokih osebnosti, ki so se prišle pokloniti pokojnemu državniku. Pogreb je bil danes ob 17. na državne stroške in mu je prisostvoval tudi kralj Jurij II.

Predsednik jugoslovenske vlade, dr. Stojadinović je poslal ob smrti Demerdzisa pokojnikovi soprogi in Metaxasu v imenu kr. jugoslovenske vlade sožalno brzojavko.

Kralj Alfonz na Dunaju

Dunaj, 14. aprila. o. Na Dunaj je prišel bivši španski kralj Alfonz s svojo hčerjo in tajnikom, da se udeleži pomoči nočakinje bivše cesarice Zote s princem Alfonzom Bourbonškim, ki bo v četrtek.

Izseljeniški komisar v Buenos Airesu umrl

Zagreb, 14. aprila. o. Glavni izseljeniški komisarjat v Zagrebu je prejel brzojavno obvestilo iz Buenos Airesa, da je nenadoma umrl tamošnji izseljeniški komisar dr. Ivan Jelavić, rodom iz Ljubuske.

Iz sodne službe

Beograd, 14. aprila. p. Pri upravnem sodišču v Celju je napredoval dr. Viktor Turnšek za sodnega pripravnika v

Naši kraji in ljudje

Velikonočni sneg mori cvetje Žalostni prazniki v najstarejši gorenjski vasi

Kamna gorica, 14. aprila.

V starih očetovih zapiskih o vremenu nisem mogel ugotoviti tako zgodnje pomladi v prirodi, kakor smo jo doživeli letos. Izredno mlo je bilo vreme v drugi polovici januarja in prvi polovici februarja. Šele neposredno pred sv. Valentinom je za nekaj dni zavladala zima in precej uravnala letne razmere. Preko sv. Matije do sv. Gregorja sta bili primerno razviti cvetana in živana. Toda v drugi polovici marca je spet izredno toplo zadihala mlada vesna in konec marca smo že opazili po bližnjih prisojnih rebrih prvo zelenje na bukvah, kakor druga leta šele ob sv. Juriju. Pa tudi cvetje, ki smo jih vajeni videti v normalnih letih konec aprila, so se pojavile v naših logih mesec dni prej. Kmečki rek, da mora ob sv. Juriju biti rž tako visoka, da se v njej skrije vrana, je letos veljal za sv. Jožefa.

Na vse te pojave, posebno pa na izredno hitri razvoj cvetnega popja na sadnem drevju, ki se je pojavilo izredno bogato in nam obetalo posebno dobro sadno leto, so gledali kmetovalci in sadjarji s strahom. Nič dobrega si niso obetali. Okoli cvetne nedelje je bilo popje hrush in večine jablan že odprto in pričakovati je bilo, da bo na Veliko noč vse belo, vse v cvetju. Toda marsikateremu sadjarju se je na evetni ponedeljek stiskalo srce, ko je gledal v sneg odete hribe in planine. Kaj bo, če se ponoči zjasni! Legla bo slana in vse nade bodo splavale po črni reki skrbi...

Toda ta strah je šel za enkrat srečno mimo nas. Vreme je postalo nekoliko hladnejše. V dnevih, zavitih v meglo, se je nehala odpirati evetno popje. Kar pa je bilo odprtega, je običajno v polovičnem razvoju. Popje je bilo odprto, toda cvetovi so ostali zaprti.

Prisla je velika sobota, vreme se je menjalo vsako uro: dež, sonce pa spet megla. Možaki so ugibali, kakšna bo Velika noč. Nekdo je menil, da obeta koledar za 11. in 12. april sneg. Večina se je smejala: Pri taki toploti ni misliti na sneg! Drugi je sodil: Kakršna je pustna nedelja, taka je rada Velika noč: letos je bila grda. — Oba sta imela prav. Zvečer ob 18. je pričelo deževati, nato je nekajkrat močno zagrnelo. Strela je bila tresčila v električni vod, ugasnile so žarnice. Na Veliko nedeljo zjutraj, ko se je zdanilo, pa je bilo

vse belo — toda ne od cvetja, kakor smo bili pričakovali na cvetno nedeljo — marveč od snega. Pod težo mokrega snega so se šibile in lomile veje polne cvetnega popja. Vso veliko nedeljo je snežilo in deževalo. Čeprav ni bilo ozračje prav nič mrzlo, Obupani so gledali skozi orošena okna sadjarji, še posebno pa je žalost trla siromašne ljudi in brezposelne, kajti tudi oni bodo utrpeli bržčas hudo škodo. Poleg drugih sadežev letos izredno bujno cveto borovnice, ki nudijo siromašnim Kamnogoričanom marsikatero leto lepe dohodke. Na stotine kilogramov jih naberejo in znosijo v Radovljico največ pa na Bled. A kaj bo, če mokri sneg pomrzne in če leže slana. Od česa bodo živele uboge družine prihodnje jesen in zimo? Tako žalostnih velikih noči je bilo v naši stari vasi še malo.

Pesem velikonočnih zvonov je bila druga leta pri nas veličastna. Oznanjala je daleč naokrog po vseh sosednjih vaseh, da je pri nas praznik vstajenja Gospodove res tudi praznik vstajenja prirode. Letos pa so se izruhljali glasovi zvonov po megleni otožni pokrajini, kjer domuje siva skrb. Na tratah ob vasi, kjer so ob drugih lenih velikonočnih praznikih takali rdeče pirhe in igrali vesele igre, je letos ležala mokra, nekaj prstov debela snežna odeja. Po vrtovih so žalostno živkale ptice, skrbčee za mladi rod, ki je marsikje skrit naz pod mehkiimi krili skrbnih mater. Lastavice so obupno letale okrog hlevov, kjer je še nekaj mušic v zraku. Priletele so bile pred nekaj dnevi iz daljnih krajev, toda za enkrat nam niso oznanile lepe pomladi, marveč so našle zimo v poslabšani družji izdaji.

Františka Gaal

zabava vso Ljubljano v najnovejši veseligr

MALA KATARINA

Ernst Verebes in Otto Wallburg.

ob 16., 19.15 in 21.15

Kino Union, tel. 22-21

so jih listi objavili o usodnem dogodku do danes, ne moremo do kraja razbrati situacije, v kateri so se pričeli tovariši nekje med Krmo in Kredarico razhajati. Vseka, kor bi bilo prav, da bi udeleženci te tako tragične smučarske ekspedicije javnosti pojasnili nekatere najbolj važne podrobnosti, ki so spremljale ves potek nesreče. Na ta način bi tudi z najbolj uspešnim sredstvom razbiliti vsake vrste govorice, ki se po vsakem takem nesrečnem dogodku prično raznašati med ljudmi.

80 letnica narodne žene

Celje, 14. aprila.
Danes je obhajala v Celju ga. Helena Kubišta, roj. Fajglava, vdova po znanem kapelniku in skladatelju Francu Kubištu, ki je umrl v Celju leta 1931. zdrava in krep.

ka svojo 80 letnico. Jubilatka je hči naše lepe gornje Savinjske doline, rodila se je v Lučah. Družita jo blago srce in odločna narodna zavednost. Spoštovani gospe iskreno čestitamo k jubileju in ji želimo mnogo let zdravja in pravega zadovoljstva!

Osem križev na ramah gasilskega prvaka

Tržič, 14. aprila.

Tržiški zrak je zdrav in kovaški poklic težak, oboje skupaj pa je dalo korenino, gasilskega očeta Josipa Dornika iz Tržiča, ki je praznoval na velikonočni ponedeljek osemdesetletnico. Dornikov oče je pravi Tržičan, svojemu očetu je sledil v poklicu in je že v zgodnji mladosti prevzel kova.

čijo na Mošeniku, kjer se danes vrti brez nehanja vodno kolo, ki žene meh. Dornikov oče je kmalu izbral družico, rodila mu je tri otročičke, potem pa je odšla v večnost in pustila moža samega z malo deco. Ni mu kazalo drugega, kakor da se je ogledal po drugi. Soproga Marija mu je pa rodila kar 12 otrok, od katerih je ostalo živih 10. Danes so vsi odlično preskrbljeni. Najstarejši je prevzel po našem slavljenju domačo kovačijo, kjer deluje v družbi z drugim složno za napredek starega podjetja. Ostali sinovi so po pretežni večini v službi v predilnici kot strokov.

Grace Moore

katero ste občudovali v njenem nepozabnem filmu »Noč ljubezni« pride v filmu

pevski fenomen, najboljša svetovna primadona

LJUBI ME!
KINO UNION

Negujte usta in zobe
z Odolovo zobno
pasto in ohranili
boste zdrave zobe,
tudi v visoki starosti!

izjaki za to ali ono panogo. Hčere so pa poročene. Koliko vnukov in vnukinj že ima slavljenec, je skoro težko povedati, ker se številu hitro menja.

Dornikov oče je v pravem pomenu tudi oče tržiških gasilcev. Malo manj ko četrto stoletja je bil načelnik tržiškega gasilskega društva, torej še za časa svetovne vojne in ko je bil poveljevalni jezik tržiških gasilcev še nemški. Po prevratu je bilo nekaj čisto ob sebi umnevnega, da se je društvo otreslo jerobstva tržiškega »nemštva« in uvedlo slovenščino. Pod njegovim skrbnim gospodarstvom je tržiško društvo napredovalo v vsakem pogledu. Ročne brizgalne je zamenjalo z motornimi in danes ima eno veliko motorno brizgalno in kar tri male, posejude veliko lestev »M. giruse« in je tako dobro opremljeno, da se more vzporediti z vsakim drugim društvom. Menda je ravno po zaslugi našega

slavljenca prodrla v Tržiču gasilsko načelo, da mora biti vsak hišni posestnik tudi aktiven član gasilskega društva. Izjame so le one hiše, kjer ni pri hiši moškega.

Gospod Dornik Jože je svojo številno družino vzgojil za skrbne gospodarje in vzorne občane, ki so vselej pokazali pravi razumevanje za napredno občinsko gospodarstvo in so stali ob vsaki priliki na strani naprednjakov. Slavljenec je za svoje zasluge prejel red sv. Save V. stopnje, zlato kolajno za gasilske zasluge in srebrno za 25 letno nepretrgano delovanje v društvu. Slika priča o duševni in telesni kreposti jubilarja, ki kar kipi zdravja in zadovoljstva. Mnogobrojni čestitkam, ki jih je prejel od vseh strani, največ pa iz vrst svojih gasilskih tovarišev, pridružujemo tudi svojo: Na mnoga leta!

Kopal je premog, zasula ga je zemlja Tragična smrt Franca Haceta na veliki petek

Zagorje, 14. aprila.

Na veliko nedeljo smo pokopali na zagorskem farnem pokopališču 57 letnega vdovca, bivšega posestnika pri Sv. Urhu Franca Haceta, splošno imenovanega »barone«. Usoda je hotela, da je nesrečnik ravno na veliki petek pri kopanju premoga našel trpljenja polno smrt.

Zagorska dolina je obilno obdarovana s črnim diamantom. Lastninsko pravico ima TPD. Težki časi primorajo marsikatero, da gre s košem in si sam nekopolje premoga, bodi že za lastno potrebo, ali pa svoj zaklad vnovič za par dinarčkov. Na »ceglencih« je več kotanj, globokih 3 do 4 m, kjer mnogi tvegajo življenje, ko nabirajo premog. Na veliki petek okrog 14. ure se je v družbi nekega invalida odpravil tudi Haca, da nabere koš premoga. Mož je bil že dolgo brezposeln in za praznične sila potreben kakšnega dinarja. Že takoj v začetku, ko se je prnil skozi odprtino, se mu je vsula plast zemlje na hrbet. K sreči pa se je kmalu oprostil prvega objema matere zemlje. Ko je ravno prinesel malo nakopane premoga iz odprtine, je prišel mimo vpokojeni rudar Mirko Jesih, ki je Haca in invalida opozoril na nevarnost: »Pa žita, zemeljske plasti se usipajo! Komaj se je oddaljil nekaj korakov, je Jesih že začul obupne klice na pomoč. Ko se je vrnil, je videl, da se je na Haceta pravkar vsula velika plast nasipa. Videvši nevarnost, je Jesih poslal invalida klicati ljudi na pomoč, sam se je pa tudi takoj lotil odkopavanja. Delo je bilo težavno, ker se je zemlja še venomer vsipala. Zakopani Haca je to sam najbržkeje občutil, zato je obupno klical in prosil rešitve. Nahaal se je v sličnem položaju kakor pobreški mučenik Kelnarč.

Kmalu je prihitelo več rudarjev, ki so napravili lesene obrambne opore, da se zemlja ni več usipala, nakar so skupno pričeli Haceta reševati. Naokrog se je zbralo mnogo ljudi, ki so čuli Hacetove pretresljive klice. Izprva se je obupanec oglašal iz polnega grla, potem pa je njegova moč čedalje bolj zmanjšala in slednjič je nesrečnikov glas popolnoma utihnil. Ljudi je prevzela nestrpnost in groza... Čeprav je delo hitro napredovalo, vendar ni bilo močoe Haceta rešiti živega. Plast zemlje je

bila predebela. Neprvo so odkrili glavo, a tu so žal že morali ugotoviti, da se je Haca posvojil od življenja. Previdno so truplo izvlekli na plan. Vsi poizkusi z umetnim dihanjem so bili zaman, čeprav so rudarji dobro poučeni o prvi pomoči v takih neizgovah. K ponesrečenju je prihitel tudi zdravnik, ki je ugotovil smrt zaradi notranjih poškodb.

Pokojni Franca Haca je prejšnje boljše čase na svojem hribovitem posestvu toliko pridelal, da je preživljal družino. Ko pa mu je pred nekaj leti umrla žena, je bilo njegovo življenje razrvano in se je močno zapustil. Bil pa je Franca pošteni in dovtipnež, ki je z bridkim nasmehom prenašal tudi vse tegobe. Smrt ga je rešila pomani, kanja, vendar pa vse prebivalstvo obžaluje, da se je moral od življenja posloviti na tako tragičen način.

KINO SLOGA, tel. 27-30

SAMO SE DANES IN JUTRI

ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Dušica Rožamarija

Die Heilige und ihr Narr

Ne zamudite! Najlepsi film sezone!

Smrt uglednega posestnika

Na velikonočni ponedeljek so na Vranskem pokopali g. Gregorja Musija, ki je bil umrl na veliki petek zvečer. Zanjim se je posvojil od tega sveta kmečki posestnik stare korenine, kakršnih je danes malo. Dočakal je starost 79 let; pol stoletja je gospodaril na lepem Musijevem posestvu na Batrici in predlanskim je praznoval zlato poroko s svojo ženo Amalijo, ki mu je bila življenjska tovarišica v sreči in nesreči, v trpljenju in veselju. Razumljivo je, da jo je moževa smrt silno potrla.

Pokojni Musi je bil umen gospodar, ki je znal s požrtvovalnim sodelovanjem žene in otrok gospodariti tudi v najtežjih časih. Zetudi tega in zaradi svojega dobrega srca je bil cenjen in spoštovan daleč na okrog. Bil je član raznih gospodarskih združenj in društev, precej let tudi odbornik vranske trške občine. K pogrebu se je zbralo mnogo sto ljudi, da Vransko že dolgo ni videlo sličnega. Cerkvene obrede je ob asistenci domače duhovščine opravil pokojnikov sorodnik g. univ. prof. dr. Lubomir iz Ljubljane, vranski pavec pa so ob odprtem grobu zapeli pretresljivo žalostnko.

Naj mirno počiva v domači zemlji, ki ji je bil posvetil vse svoje dolgo življenje. Žalujoci rodbini naše sožalje!

Uboj pri Vranskem

Celje, 14. aprila.

Na veliko soboto sta se vračala 30-letni Jurij Lešnik, hlapec pri posestniku Ocvirku v Zahomčih pri Vranskem, in posestnikov sin Jože Ukman z Ločice pri Vranskem iz neke gostilne domov. Spotoma sta se spila. Ukman je izvel iz žepa nož, ter zabodel Lešnika dvakrat v vrat, pri čemer mu je prerezal žilo odvodnico, in enkrat v desnico. Lešnika so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je na velikonočno nedeljo ob 9.45 podlegel poškodbam. Po obdukciji so danes prepeljali truplo na Vransko.

Pol stoletja že deluje CMD, darujemo že za pol stoletja!

Zadnja pot Stanka Dolharja

Ostane vprašanje: Kako je bilo usodno noč peč Triglavom?

Ljubljana, 14. aprila.

Danes ob 16. so izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti odpeljali k. Sv. Križu nesrečnega, komaj 23 let starega pasarskega pomočnika Stanka Dolharja, ki je v noči od velike sobote na nedeljo v tako strahovnih okoliščinah našel smrt v zametih med Krmo in Kredarico. K pogrebu se je zbrala velika množica občinstva, saj je vest o tragediji, ki je prav za praznik vstajenja zatekla simpatičnega fanta, v vsej javnosti napravila najgloblji vtis. Duhovniki so ob krsti, ki so jo številni pokojnikov znanci in prijatelji zasuli s

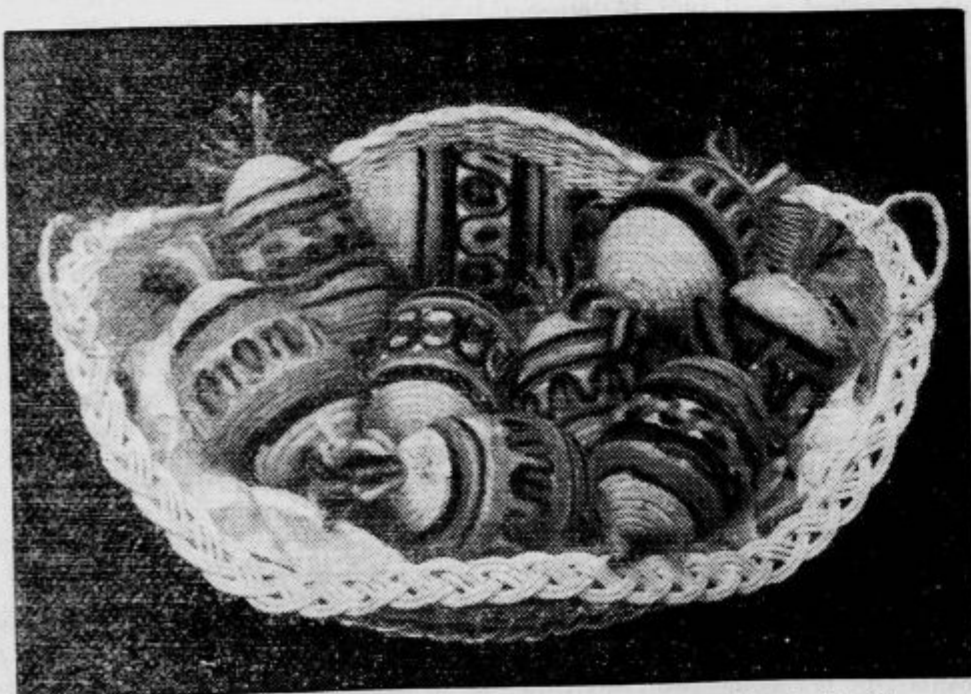
svežim cvetjem, opravili posmrtno molitve, nato pa se je razvil dolg žalni sprevod, v katerem so pogrebci nesli tudi lepo število vencev, ki so jih razna društva in tovariši poslali drznemu planincu in smučarju za njegovo poslednjo pot. Poleg globoko užaloščenih bratov in sester, ki so z ostalim sorodstvom stopali za krsto, so se pogreba udeležili tudi zastopniki Slo. venskega planinskega društva, Jugoslo. venske zimske sportne zveze in Sokola.

Smrt Stanka Dolharja vzbuja v javnosti po pravici še toliko več bridkega sočutja, ker je sredi plazov in viharjev umrl tako sam in brez pomoči, daj se je bil napotil v plazine v družbi s starejšim bratom ter s prijatelji in znanci. Eno temeljnih načel vsake zdrave turistike je, da družba, ki se napoti v goro, v nekem pogledu skupno prevzame odgovornost za življenjsko varnost slednjega svojega člana.

Družba pokojnega Stanka Dolharja je šla v soboto proti svojemu cilju v posebno neugodnih razmerah. Noč je bila mladim smučarjem za petami, tempo je bilo forsirati do poslednjih moči. A v planini jih je čakalo razočaranje za razočaranjem. Zavečje do katerega so bili namenjeni, je bil vihar že zdavnaj porušil, burja, megla in sneg so jim zastavili pot. Pet turistov se sredi strašne noči iznenada sreča z najbolj brutalno negotovostjo. Iz poročil, ki

Nežika Petrovec

Poznate zlatopoljske pisanice?

Učiteljice ženskih ročnih del, ki poučujemo, ali smo poučevale po bolj oddaljenih solah na deželi, opazimo po preprostih kmetijskih hišicah marsikako posebnost narodne folklorne, ki se da uporabiti pri pouku.

Sestra Katinka, ki poučuje nočno do

lo na solah v Krašnji, Blagovici, Češnjah, in Zlatem polju, me je opozorila na pirhe, ki jih do zdaj še nisem videla. Posebnost njihova je v tem, da so izključno žensko ročno delo in pa to, da se pri njih ne uporablja nikakava barva, marveč raznobarna vol

nena preja in stržen iz bičevja, ali kakor mu tam pravijo: bč (s polgiasnikom).

Zanimala me je izdelava teh pirhov tako, da smo se vse tri sestre nekoč res napotile v Zlato polje, da si ogledamo prav na licu mesta to lepo ročno delo.

Pri Novakovi gostilni v St. Vidu, po domače pri »Pevcu«, se odloči lovovna pot, vodeča mimo Kersnikovega Brda nad Lukovico zložno v hrib. Mimo vasi Čeplice smo dospeli v Zlato polje, v vas znano daleč naokrog po izvrstnem sadju, zlasti po črešnjah. V lepi kmetijski hiši so nas prijazno sprejeli. Prišle smo prav v času, ko je domača hčerka imela opravka s takimi pirhi.

Na mizi pred seboj je imela skledico navadnega lepila iz bele pšenice, ne moke in mrzle vode. Poleg nje so bile pa dolge niti bčevega stržena in mnogo kratko nastriženih niti raznobarvane volnene preje. Zraven teh so pa čakala izpihana, prazna, na obeh koncih konic prevotljena kurja jajca na predelavo v pirhe.

Predvsem me je zanimalo, kako si nabere belega stržena. Dekle mi je povedalo, da nabere že poleti po močvirnatih travnikih bičevnate trave, ki

je polna stržena le ob mladem mesecu, drugače je pa prazna. Doma travo olupijo in stržen poseže na podstrešju v senci in na prepihu, ker bi na soncu porjavel. Bčev stržen je najvažnejši pripomoček pri izdelavi teh pirhov. Z njim sta ovita spodnji in zgornji konec pirha. Najtežja in najzanimajnejša je pa okrasitev srednjega dela pirha. Tu prihaja iznajdljivost kmečkega dekleta zlasti do veljave. Treba ji je namreč po lastni preudarnosti iz niti volnene preje v različnih barvah izmisлити, sprti sestaviti in obenem nalepiti narodni ornament, ki mora biti pri vsakem pirhu drugačen. In tu sem smisel za ornamentiko pri tej kmetijski deklici naravnost občudovala.

Pirh je gotov šele, kadar sta zadelani obe luknjici s šopom niti iz preje istih barv, kakor jih ima ornament v sredini.

Ti pirhi pa niso za prodajo, ampak jih razdele le med sorodniki in dobri znanci. Zlasti jih dekleta poklonijo svojim izvoljencem.

Ker ta način izdelave pirhov že ponehava, sem jih sama izdelala za eno škarico in jih predstavila današnja slika. Ljubljancem si jih pa lahko ogledajo v naravnih barvah, razstavljene v Gregoričevi izložbi v Prešernovi ulici. Hvala za prijaznost!

Domače vesti

* Češkoslovaški gostje na Jadranu. Iz Kuparova nam poročajo: Za veliko noč je prišlo na Jadran mnogo odličnih gostov iz Češkoslovaške. Tako so prebili praznike na naši dubrovniški rivieri med drugimi: finančni minister dr. K. Trapiš s soprogo, senator Jaroslav Marcha (znani pisatelj), beograjski poslanik dr. Girs s soprogo, tajnik prof. ministra dr. Kozák s soprogo, univ. prof. dr. Trapiš z gospo, dr. Kubin iz Brna in 150 drugih češkoslovakov. V Dubrovniku se je mudil za veliko noč praški senator primar dr. Baxa z gospo, dalje minister prof. dr. Spina in dr. Opažati je, da zanimanje češkoslovakov za Dalmacijo stalno raste; velikonočni gostje so dobri znanilci poštinskih gostov, ki jih to leto po vsej verjetnosti še več kakor lani. — V Dubrovnik je prišlo tudi večje število drugih inozemskih gostov. Tako je na Lapadu prebil velikonočne praznike nemški poslanik na Dunaju pl. Papen.

* Gasilski tečaj v litijem srezu. Naše podzemsko gasilstvo zanima obilo stanovskih in strokovnih vprašanj, ki jih razmotrivajo na svojih sejah in župnih sestankih. Zadnji so sklenili gasilci, združeni v litijem srezi, da bodo vpeljali za svoje funkcije na tečaj gasilskih tečajev. Obratili so se na gasilsko zajednico v Ljubljani, ki je že določila prva dva tečaja. Gasilci iz visnjegorske strani litijskega sreza se bodo zbrali v nedeljo 19. t. m. v St. Vidu na Doljenkem. Predavala bosta gasilski inšpektor g. inž. Dolenc in tajnik gasilске zajednice tov. Pristovšek, oba iz Ljubljane. Podobno zborovanje s predavanji obeh ljubljanskih gasilskih strokovnjakov bo tudi za gasilce iz zasavske strani v nedeljo 26. t. m. v Litiji.

* Slovenski umetniški koncert na Dunaju. Namen dunajskega »Slovenskega krožaka« je vzdrževati med dunajskimi Slovenci zavest narodne skupnosti in jim nuditi možnost družabne zveze. Prihodnji sredo 22. t. m. zvečer bo umetniški koncert v mali dvorani v »Musikverein«. Spored bo obsegal pred vsem slovenske, oziroma jugoslovenske skladbe in tako pokazal malorice naše glasbene kulture. Za koncert so obljubili sodelovanje odlični slovenski umetniki: solisti Anita Mež, dr. op. Beograd, sopran; Leni Lapajne, mezzosopran; Mira Gnuš, sopran; Ant. Drmota, tenor; prof. Bogomir Leskovic, konservatorij Ljubljana, violončelo; prof. Ant. Trost, klavir in tamburški orkester »Slovenskega krožaka« pod vodstvom dirigenta prof. Klema Viskovića.

* Lepo število tujih izletnikov v Sarajevu. Letos se je zgodaj razvila prav živahna turistična sezona v Sarajevu. Iz Rumunije je prišla skupina inženjerjev, ki so obiskali kot gostje bosanskih inženjerjev še nekatere druge kraje. Te dni je bila v Sarajevu tudi bolgarska ekskurzija, ki se je z avtomobili odpravila v Užice. V prihodnjih dneh pa bo obiskala Sarajev večja skupina češkoslovanskih železničarjev, katerim pripravljajo sarajevski železničarji lep sprejem. Za ta mesec je napovedana še neka druga večja izletniška skupina iz CSR.

* Rafael Thaler na poslednji poti. Iz Škofje Loke nam poročajo: Na velikonočni ponedeljek popoldne je izkazala Škofja Loka, in z njo nešteti prijatelji in sodruzi poslednjo čast vsemu odličnemu gospodarstveniku, veletrgovcu g. Rafaelu Thalerju, ki je umrl na veliko soboto popoldne. Za križem je stopala dolga vrsta nosilcev vencov, sledili so: godba Ljubnik, ki je vso pot svirala žalostinke, in gasilci, ki jim je bil nepozabni družbenik in dobrotnik, za duhovščino in krsto pa so stopali svojci. Potem pa zasopniki in predstavniki najrazličnejših oblasti, društev, korporacij in ustanov. V žalni sprevid se je uvrstilo načelstvo Okrajne hranilnice, odlično so bili zastopniki njegovi stanovski prijatelji z zastopstvi pododbora in gremija trgovcev, mnogi so bili pogrebeži iz Selske in Poljanske doline, ostale Gorenjske in Ljubljane, vrstili so se Sokoli v civilu, člani občinskega odbora in slednji dolga vrsta onih, ki so imeli v pokojniku svojega sodelavca in podpornika. Dolgi žalni sprevid je domalega zajel v vsej dolžini ulice, ki se je po nji pomikala vrsta pogrebov, prav do domačega pokopališča, kjer je sprejela rodinska grobnica telesne ostanke ugodnega Škofjeločana v svoje okrilje.

* Smrt zaslužne socialne delavke, vzgojiteljice in pisateljice. Na velikonočno soboto je umrla v Zagrebu ena prvih hrvatskih socialnih delavk in mladinskih pisateljic Milka Pogačič, ki je bila stara 76 let. Zaradi njenih velikih zaslug na socialnem in kulturnem polju ji je Zagreb dal za zadnje bivališče častno mesto v mirogovskih arkadah, kamor so jo položili v torek popoldne. Milka Pogačič je postala leta 1901. učiteljica, pozneje pa je bila ravnateljica višje deklaške šole v Zagrebu. Ustanovila je klub učiteljic, ki se je pozneje preuredil v Zdrženje hrvatskih učiteljic. Klubu, odnosno združenju je Pogačičeva pridružil sekcijo za deca, ki še danes vrši važno socialno nalogo, skrbeč za revne otroke. Pogačičeva je leta 1908. priredila tudi prvi nabiralni dan v Zagrebu za revne otroke, potem pa je sledilo mnogo prireditvev iste vrste, ki so omogočile s svojimi dohodki pošiljanje revnih in bolnih otrok v letovišča in zdravilišča. Zaslužna pokojnica je s svojim požrtvovalnim delom ustanovila več deških zavetišč, tako na Sušaku, v Kraljevi, v Bakru in v Presečnem pri Krizivcih. Zaslužno in uspešno je bilo nje delovanje tudi pri Rdečem križu. Kot mladinska pisateljica je imela tudi lepe uspehe. Njene prvece je tiskal »Vijenac«, ki ga je urejeval pisatelj Avgust Senoa. Vse svoje življenje je bila pokojnica silno marljiva in iniciativna ter je zlasti za delo na socialnem polju mladim generacijam položila trdne temelje.

* Novi grobovi. V ljubljanski splošni bolnišnici je umrla gospa Ana Škofljica, soproga vratarja ženske bolnišnice. Doprtila je po dolgem bolehanju. Pogreb bo jutri ob pol 16. — V Selah pri Brezicah je umrl Jože Požar, dolgoletni uradnik breziške mešne hranilnice. Pogreb bo danes ob pol 15. na pokopališču v Dobovi. — V Trbovljah je umrl urar g. Franc Žak. K večnemu počitku ga bodo spremenili danes ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Namesto vena na krsto sreskega načelnika g. Matka Kandriča je pokopala gornjegrajska mestna občina 200 Din najbolj potrebnim občinskim revežem za velikonočne praznike.

* Konservatorij! Ekskurzija v Cerkljico je preložena na maj.

* V mnogih pokrajinah še vedno uporabljajo doma izdelano milo. Gospodinjice mislijo, da je to milo gotovo čisto in neškodljivo, ker se pri njegovem kuhanju ničesar ne uporablja razen masti in luga. Če bi tudi bilo res tako, je še vedno mogoče, da je v milu, ki ga izdelujejo brez strokovnega znanja, preveč luga, ki tkanine razjeda. Druga napaka mila, ki ga kuhajo doma, pa je ta, da pride vani dosti nesnage. Materiala, ki ga uporabljajo za milo, se drži različne primesti, ki dajejo potem perilu neprijeten vonj. Vseh takih neugodnosti se lahko izognete, če uporabljate pri pranju samo milo, ki je skrbno in strokovno izdelano. Albusovo milo je brez luga, izdelano iz najčistejših vrst masti, in perilo, ki ga z njim operete, ima svež in prijeten duh.

* V fragmentu iz avtobiografije Hinka Smrekarja, objavljenem v velikonočni številki, pod predzadnjo karikaturu (Smrekarje gnatjo) zaradi okrajšav besedila izostal napis: H. S. kot Landru po napadnem nazarju ljudi.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* Mladi tenorist Anton Drmota je s svojim gostovanjem v naši operi, v sredo 8. t. m. in na veliko noč zvečer, obakrat kot Alfred Germont v »Traviatu«, dosegel nepozabno velik uspeh. Zanimanje za njegov nastop je bilo lolično, da je bilo gledališče oba večera do vrha polno in je uprava morala postaviti v parter zaslonne stole. Vendar so še mnogi ostali brez vstopnic. Simpatični gost je upravičil največja pričakovanja. Od narave obdarjen z mehkimi, lirkimi tenorjem, ki pri vsakem tonu, vsaki frazi očituje plemenito solanje, polni pevec v nizkih legah duše poslušalcev s toplino, pa se spet dvigne in jih očarja z zmagovitimi višinami. Globok in resen podaja Drmota nežne in dramatične prizore enako verno. Tak je osvojil poslušalce in jih navdajal s prav prazničnim razpoloženjem. Drevi ob 20. uri priredi tenorist Anton Drmota solistični koncert v Filharmonični dvorani. Na klavirju ga bo spremljal prof. Janko Ravnik Opojarjamo, da je to poslednji nastop mladega umetnika v tekoči sezoni. Vstopnice se dobe v Matični knjigarni.

* Proforski izpit je naredil z odličnim uspehom g. Boris Merhar, suplent na II. realni gimnaziji v Ljubljani.

* Na prihodnjem simfoničnem koncertu, ki bo v petek 17. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani, se bo izvajala med drugim tudi simfonija v a-duru, ki jo je napisal klasik češke glasbe Josip Mysliveček. Po večini je živel v Italiji na dvorih raznih vladajočih in plemiških rodbin. Zložil je mnogo oper, simfonij, violinskih koncertov it. d. Njegova dela so se izvajala zelo pogostokrat v Italiji in Nemčiji. Njegov sodobnik Mozart ga je visoko cenil in spoštoval. Tako bomo na tem cikličnem koncertu, ki nam prinaša zgolj klasično glasbo (Mysliveček, Mozart, Beethoven), spoznali delo znamenitega Čeha, ki se je v XVIII. in XIX. stoletju močno uveljavil v tujini. Koncert dirigira dirigent Radio-orkestra g. D. M. Šijanec izjavo ga pomnoženi radio-orkester s solistom-violinistom Karlom Ruplom. Priredila ga pa radio-oddaja postaja in Glasbena Matica v Ljubljani. Sedeži po 10, stojišča po 5 Din v knjigarni Glasbene Matice.

DR. BAJEC OTON

SPECIALIST ZA KIRURGIJO
od 14. do 21. aprila
ne ordinira.

* Zaključno predavanje v društvu »Soci« v Ljubljani v tej sezoni bo v soboto 16. t. m. ob pol 21. v salonu »Pri levcu«. Priznani predavatelj prof. dr. Lavo Čermelj zaključit letošnjo 16. sezono z zanimivim predavanjem Julijka Krajina in mi. Gosp. predavatelj nam bo natančno orisal položaj naše manjšine pod Italijo v zadnjem letu, zlasti od začetka italijansko-abeinske vojne dalje, in odmev teh dogodkov pri nas. Potem sledi prosta zabava, pri kateri nastopi oddelek poveljskega zboru društva »Tabor« Vstop bo vsem prost. Pridite!

* »Sociologija fašizma« je naslov predavanja, katero bo imel pod okriljem društva »Tabor« g. Ivo Grahov, književnik in kritik v četrek 16. t. m. ob pol 9. zvečer na realni. Vabljeni člani in prijatelji društva.

* Dolžnost slovenske mladine je, da prido poseba mladinski koncerte, ki jih prireja Glasbena Matica, saj so zanj največje koristi. Prihodnji mladinski koncert bo v nedeljo. Izvajal ga bo prof. Marjan Lipovšek, ki nam bo podrobno obrazložil klavirske variacije najrazličnejših mojstrov od Händla do našega P. Huguolina Sattnerja. Zato ne pozabite: v nedeljo ob 11. v Filharmonični dvorani na III. mladinski koncert Glasbene Matice, saj je vstopnina 3 Din malenkostna. Spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

Smeh, šala in zabava.
PRIDE
VLASTA BURIAN
kot
LAŽNI VITEZ

* Plezalni tečaj TK »Skalec« bo tudi letos na koncu aprila in v maju v bližini Ljubljane pod vodstvom odličnega plezalca. Prijave sprejema TK »Skalec« do vstopnice ponedeljka (20. t. m.) zvečer v klubski sobi, Slomškova ulica 1. pritičje. Sestanek prijavljenih plezalcev pa bo v torek 21. t. m. ob 20. v klubski sobi.

* Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V sredo in petek vaji celokupnega zbora. P. u. Društvo stanovskih najemnikov vabi člane na redni občni zbor, ki bo v petek 17. t. m. ob 20. v salonu restavracije pri »Levici« na Gosposvetki cesti.

* Konservatorij! Ekskurzija v Cerkljico je preložena na maj.

* Ogled najlepšega sadnega vrta v državi. Strokovnjaki so odinili, da je ta vrt last našega slovitega strokovnjaka za oblikovanje sadnega drevja g. Frida Lenarda v St. Vidu, kamor ljubljanska podružnica SVD vabi vse prijatelje sadjarstva in sploh vrtov danes v sredo ob 16.30, da vidi vse krasoto najraznovrstnejše oblike vanega drevja plemenitih sadnih sort v najbujnejšem cvetu Sestanek pred šentviško lekarno.

* Kukavice so se vrnile. Kukavice, vse se znanilke pomladi, se po navadi vračajo v naše kraje okrog sv. Jurija, ki bo godoval 24. t. m. Vremenske posebnosti letošnjega mladostja pa so jih privabile mnogo bolj zgodaj. Na veliko soboto so se že prve zastopnice te skrivalske ptičje družine oglasile po gozdovih okrog Rudnika in drugod. Mraz, ki so ga prinesli prazniki, pa je kukavicam, ki so brez dvoma računale na toplejšje vetrove pri nas, prizadel obenem mnogo bridkega razočaranja.

* Očetje frančiškani so pričeli graditi. Pred mesecem smo poročali o velikopoteznem načrtu očetov frančiškanov, ki bodo na svojem vrtu v Frančiškanski ulici izgradili impozantno stavbo v dveh traktih za svoj konvik. Že pred tedni je uradna komisija kolavdirala stavbišče, pred prazniki pa so pričeli s pripravljalnimi deli. Včeraj so delavci v gornjem delu ulice nasproti Učiteljski tiskarni razbili del samostanskega obzidja, da so odprli s ceste dovoz na stavbišče. Krampi, ki so zapeli na tem mestu, so s tem otvorili eno najpomembnejših gradb za regulacijo središča Ljubljane.

* Izdaja živinskih potnih listov in mesoogledni posli. Predsednik mestne občine je odredil, da bodo počeni s 15. aprilom 1936 izdajali živinske potne liste: veterinarski referat mestnega poglavarstva v Ljubljani na mestni klavnici za ves teritorij Ljubljane pred inkorporacijo in za priključene dele občine Dobrunje (Štepanja vas), Pavlič Ferdinand, Tržaška cesta 29 za Vič, Novak Franc, Zaloška cesta 68 za Moste, Hvastja Kancijan v Zgornji Šiški za Zgornjo Šiško in Koseze, in Oven Anton, Dravljica 76 za Dravljico, Zapeže in priključene dele občine Ježica. Mesoogledne posle pa bodo v novom in korporiranem ozemlju opravljali: Škerj Ivan, Vič 66 na Viču, Novak Franc, Hvastja Kancijan in Oven Anton na zgoraj navedenem teritoriju ter Cerin Alojzij v Štepanji vasi. Dosedanji živinoogledniki, v kolikor niso zgoraj navedeni, se z istim dnem razrešijo svojih dolžnosti. Pristojbine za izdajo živinskih potnih listov, ogled itd. se bodo do 1. maja 1936. pobirale v dosedanjih, na posameznem teritoriju veljavni izmeri. S 1. majem pa se bodo te pristojbine izenačile v smislu sklepa mestnega sveta z dne 7. aprila 1936. in se bodo pobirale v novi izmeri, kar bode še posebej objavljeno.

* Dr. Alojz Zalokar se je vrnil in zopet redno ordinira od 2. do 3. popoldne.

* Zensko zapeljivost je našel g. Snoj, Cesta VII. št. 17. Glince.

Ob grobu dobrovoljca Koželja

V Viševku nad Kranjem, kraj male vaške cerkvice se je na velikonočno soboto odprla gorenjska zemlja in sprejela v svoj objem ostanke enega najboljših svojih sinov. Vojni dobrovoljec, zmagovalec na Panteljskem visu pri Črni reki Jaka Koželj je odšel k tovarišem, padlim na bojišnih poljanah na Ceru, v Dobrudži in na Kajmakčalanu, pridružil se je junakom, ki so umirali v Albaniji, na Krku in Vidu za svobodo Jugoslavije.

Zdržul se je z onimi nesmrtnimi zmagovalci, ki niso umrli, ker bo njih duh vedno živel v našem narodu. Jaka Koželj je bil vedno med prvimi, kadar je bilo tvegati življenje za svobodo domovine in se žrtvovati za druge, a vedno med zadnjimi, kadar je šlo za gmotne koristi. To je bilo njegovo načelo, načelo pravega vitezovskega dobrovoljca. S svojim življenjem in svojim duhom je naročil vsem, ki so dobre volje in poštenega srca, naj v slogi in požrtvovalnosti ohranijo vse, kar je bilo s krvjo ustvarjeno, ter skrbijo, da bo jugoslovanskemu narodu zasijalo solnce sreče, blagostanja in nesebičnosti.

Iskrečno so počastili pokojnikov spomin njegovi tovariši vojni dobrovoljci, poklonili tovariši iz Beograda in ljubljanske železniške direkcije ter ožji znanici iz rodne kraja. Ločili so se od njegovega zadnjega bivališča v zavesti, da bo njegov duh čiste domovinske ljubezni vedno živel.

Naši železničarji na obisku v Monakovem

Monakovo, 14. aprila.

Na velikonočno nedeljo je prišlo v Monakovo 40 jugoslovanskih železničarjev, večina uradnikov prometnega ministrstva. Goste, ki so pripotovali preko Budimpešte, Prage in Berlina, je na monakovski postaji čakala večja skupina nemških železničarjev. Čez dan so si ogledali znamenitosti Monakovskega, zvečer pa jim je priredila železniška direkcija pozdravni večer, na katerem so nastopili tudi monakovski umetniki z izbranimi sporedom. V imenu jugoslovanskih železničarjev se je za prijazni, res topli sprejem zahvalil načelnik gradbenega oddelka prometnega ministrstva g. Žakič. V imenu nemških železničarjev pa je govoril g. Gollwitz, načelnik monakovskega železniškega ravnateljstva. Pozdravnega večera so se udeležili tudi tukajšnji jugoslovanski dijak. Naslednji dan so gostje odpeljali na Kochelsee, da spoznajo lenoto bavarske pokrajine.

M. Z.

Elitni kino Matica - Tel. 2124

JAN KIEPURA

„DAJ MI TO NOČ“

NAJVEČJA SENZACIJA SEZONE.

Rezervirajte vstopnice.

Iz Celja

* Točenje alkoholnih pijač zabranjeno! Danes bodo prispevali v Celje vojaški novinci. Predstojništvo mestne policije prepoveduje do vstopa četrtka vsako točenje alkoholnih pijač vojaškim novincem. Globa je do 500 Din ali pa zapor do 10 dni.

* Dinamitna patrona mu je eksplodirala v roki. Pri streljanju na veliko nedeljo se je v Dobrini pri Zsumu ponesrečil 15letni Ivan Potočnik. Dinamitna patrona mu je razmesarila desnico, ki mu jo zdaj skušajo rešiti v celjski bolnišnici. Filip Zolhar iz St. Pavla pri Prebodu pa je v neki hiši v Drešnji vasi v prepiru napadel 27-letnega brezposelnega rudarja Franca Zalokarja in ga obdelaval s samokresom po glavi. Zdrobil mu je lobanjo in mu poškodoval obraz. Tudi Zalokarja so prepeljali v bolnišnico.

* Mila kazen za požig. Pred malim sestanom sta se danes zagovarjala 33letni zidar Feliks Zavbi in Hrašč pri Kranju in njegov svak 41 letni mizarški pomočnik France Zitanj iz Mostarja. Zavbi je v noči na 19. januarja zažgal na podstrešju Zitanjove hiše v Trebežu pri Brezicah koruzno ličkanje, staro knjigo in nekaj predvina in je polil to s petrolejem. Tako je hotel zažgati hišo, da bi potem France Zitanj dobil od Vzajemne zavarovalnice zavarovalnino. Požig pa ni uspel, ker so sosedje pravočasno opazili ogenj in ga pogasili. Zitanj je Zavbija nazval k požigu in mu poslal iz Mostarja 100 Din za nagrado. Obtožbenica sta priznala dejanje. Zitanj se je tako hotel rešiti bede, ker slabo zasluži in mora skrbeti za 6 otrok. Zavbi in Zitanj sta bila obsojena vsak na 6 mesecev strogega zapore, na 300 Din denarne kazni, odnosno na nadaljnjih 5 dni zapore, na plačilo povprečnine po 300 Din in stroškov kazenskega postopanja ter na izgubo častnih pravic za dobo enega leta.

* Dva vlomna. Na veliko soboto popoldne je nekdo med procesijo v kapucinski cerkvi vlomil v hišico vdove po cerkovniku Martinu Tratniku na Miklavškem hribu ter odnesel dve hranilni knjižici, glaseči se na 27.000 Din, za približek pa je pobral še ves velikonočni zvečen. Ob praznikih pa je nekdo vlomil v strojeopisno sobo na Državni trgovski šoli in odnesel dva pisalna stroja.

* Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 komedija »Prijatelj moje žene« in zvočni tehnik.

PRI LJUDEH, NAGNENIH K MAŠČOBI se izkaže naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkovito sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne diete.

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. 8. br. 307436.

Iz Maribora

* Gledališke novice. V četrtrek nastopijo v gledališču kot debitantje v »Sirovakovem jagnjetu« Tuš Rainerjeva v vlogi Bellilote, Josip Borko, absolvent praškega konservatorija kot poročnik Fours in Danilo Pahor kot Fouché. Rainerjeva in Pahor sta že nastopala v ljubljanski dramati.

* Studenci rasejo! V pretečenem letu je bilo v Studencih postavljenih 34 novih stanovanjskih hiš, novih bivališč za približno 500 ljudi. Sedaj ob pričetku nove stavbene sezone pa je že bilo izdano dovoljenje za zidavo 10 novih hiš.

* V Mariboru se naselijo salezijanci! Kako smo že poročali, je mariborska škofija kupila takozvano Lobjnkovo parcelo ob Betnavski, Parmovi in Ljubljanski ulici v petem mestnem okraju za 240.000 Din. Na tej parceli bodo iz lastnih sredstev postavili samostan, igrišča in druge objekte salezijance. Pogajanja so že zaključena in se bo parcela zidavala v teku prihodnje spomladi.

* Vojni invalidi, ki jim je bila odvzeta pravica prejemanja invalidske podpore, naj se čimprej zgledajo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11. S seboj naj prinesejo vse dokumente o invalidnosti.

* Trije oselepi, eden v smrtni nevarnosti. V bolnišnico so pripeljali včeraj štiri žrtve velikonočnega streljanja z močnjari. 16 letni Ivan Slaček ima razbito levo oko in ranjene možgane. Poškodbe so smrtonosne. 17 letni Zvonko Kenič iz Središča je izgubil vid na levem očesu in je tudi desno oko v nevarnosti. Največja nevarnost, da oselepi, preti tudi 14 letnemu Antonu Dvoraku od Sv. Petra pri Mariboru. Vsi trije so postali žrtve streljanja z močnjari. Pri Sv. Petru je streljal s karbidom 15 letni Anton Koren. Pri tem mu je pokrov priletel v desno oko ter je nevarnost, da izgubi vid.

* Krvavi prazniki. Tudi letos ni bilo brez običajnih krvavih obračunavanj. Pri Mariji Brezju so se sporekli duplički in brezijanski fantje, med katerimi je tradicionalno sovraštvo. Obeljal je s skoro prezanim vratom 24 letni delavec Tomaž Seletič iz Brezja. Le malo je manjkalo, da mu ni še nezleščeni storilec presekal žile odvodnice. V Kaniži pri St. Ilju v Slov. gor. so vinjeni fantje napadli 39 letnega hlapca Friderika Mačka in ga s koli, ročicami in drugimi sredstvi tako premikali, da so ga nezavestnega našli včeraj v gospodarjevem skednju in ga pripeljali v mariborsko bolnišnico, kjer imajo malo upanja. Da mu bodo rešili življenje.

* Konec zgrešenega življenja. 68 let na zasebnica Antonija Rainerjeva iz Pobrežja je postala znana, ker je usmrtila pred 4 leti svojega moža. Potem, ko se je vrnila iz begunskega kaznišnice, je ob neki priliki napadla tudi sina ter mu prizadala poškodbe na obrazu. Nato je hotela na-

praviti konec svojemu bednemu življenju ter se pogrnala v Dravo, od koder so jo rešili. Toda na posledicah prehlada je umrla in na velikonočno nedeljo so jo pokopali na pokopališču pokopališča.

* Bil je samomor. K tragični smrti posetnice Ane Skrabutove v Zgornji Polskavi, o čemer smo poročali v včerajšnji številki, je preiskava sedaj dognala, da ne gre za nesrečo ali umor, marveč za samomor. Skrabutova se je podala na podstrešje, zažgala nato samila in se obesila. Nekaterim svojim prijateljem je še svojčas pripovedovala, da je sita življenja in da bo izvršila samomor.

* Samomoriti tudi v Mariboru. Včeraj so našli v Gosposki ulici zastrupljeno 40-letno postrežnico Ivano Ferkovo, ki so jo pripeljali v bolnišnico, a je že med prevozom umrla. Vzrok njenega obupnega dejanja ni znan.

* Ubij na velikonočni ponedeljek. V neki gostilni v Oplotnici se je ob dobri kapljici raznelo veselo razpoloženje, ki je imelo tragičen zaključek. Vinjeni fantje so se preizkusili z noži, na bojišču se je zgrudil z razparanim trebuhom 25 letni kolarski pomočnik Matija Leskovic, ki so ga pripeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je na posledicah smrtnih poškodb izbir.

Z. K. D.

Samo še danes ob pol 3. uri

VESELA

OTROŠKA RINGARAJA

MICKY, SILLY IN DRUGI.

* 13 aretiranih in izročenih sodišču. Vedno večji obseg zavezane železniška afera, o kateri smo obširno poročali. Na policijo je prišlo vse polno anonimnih pisem in ovad. Na podlagi časopisnih poročil se je javil neki zagrebški trgovec, ki je izjavil, da je bil trgovskih stikov s tvrdko Wudler, ki mu je ponujala že lani večjo količino tako zvane kompozicije po ugodnih cenah. Pri tem so bratje Wudlerji dejali, da so omenjeno kompozicijo nabavili v Avstriji. Dočim so mu ponujali v nakup pol vagona kompozicije, je on kupil omenjenega materiala samo 500 kg po 19 in 26 dinarjev. Tudi pozneje so Wudlerji nekajkrat ponudili omenjenemu trgovcu kompozicijo v nakup. Nadalje je mariborska policija zaplenila več modelov v Wudlerjevi tvornici, s pomočjo katerih so pridelali kompozicijo in jo opremljali z novimi zaščitnimi znamkami »Made in Austria«. Mariborska policija je, kakor smo poročali v zvezi s to afero aretirala 19 prizadetih oseb, katerim so se pridružili še trije železniški delavci. Med aretiranci so tudi stari Wudler in njegovi trije sinovi ter lastnik tvornice »Metro« g. Velebnič.

Iz Ptuj

* Poslednja pot Marice Mlekuževe. Na veliki potočni poti položili k večnemu počitku vnebo Sokolico, učiteljico gde. Marice Mlekuževe. Kako priljubljena je bila pokojna, je pokazal njen pogreb. Pred mrtvašnico v ptujski bolnišnici, kjer so člani Sokola držali častno stražo ob mrtvaškem odru, se je zbralo veliko občinstva, zlasti mnogo je bilo njenih tovarišic in tovarišev, Sokoli in šolska deca. Glasbena Matica je odpla žalostinke in dolgi sprevid se je pomikal za sokolskim praporom po Ljutomerški cesti na mestno pokopališče. Ob odprtem grobu so se poslovili od vnebo Sokolice njeni tovariši in starosta Sokola dr. Salernu. Sokolska deca je svoji ljubi učiteljici zapela v slovo »Gozdič je že zelen«. Ko je nato še mešanji zbor Glasbene Matice odpel zadnjo žalostinko, so jele padati na krsto grude. Časten spomin priljubljeni učiteljici in vnebi Sokolici!

* Zadruga elektrarna za Ptuj. Breg in okolice je imela 5 t. m. občni zbor v Narodnem domu. Načelnik g. dr. Fermeve, ki načeljuje tej ustanovi že od začetka, je omenil, da se zaključuje s tem občnim zborom prvo poslovno leto drugega desetletja. Iz njegovega poročila izhaja, da se zadruga zmerom bolj razvija. V preteklem letu je število zadrugarikov naraslo na 811, vsota vplačanih deležev pa se je znižala na 304.500 Din, in to zaradi tega, ker je podjetje nekaterim zadrugarikom moralo zaračunati tok s tem, da jim je odpisalo deleža. Priključnih žarnic je zdaj 11.379, motorjev 150, M. kalnikov 612, peči 14, frižiderjev 5 in še 105 raznih drugih aparatov. Poraba toka je dosegla lani 391.681 kWh. Za porabljeni tok se je plačalo elektrarni Fali 446.525 Din, zadruga pa je prejela za ta tok 732.423 Din.

* Da se Dravsko polje še ni elektrificiralo, je vzrok splošna gospodarska stiska. Gospodarstvo, zadruga je vzorno, saj je posojilo pri Mestni hranilnici v Ptuj znižalo na 115.492 Din. Ta dolg pa bo kmalu poravnal. Zadruga je zaključila poslovno leto s čistim dobičkom 8348 Din. Glede na to ugodno stanje se je cena toka za motorje malim obrtnikom znižala od 3 na 250 Din za kWh.

* Dva požara v Gerečji vasi. Pred dnevi je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Rozmarna Stefana v Gerečji vasi. Zaradi vetra se je ogenj razširil še na poslopje posestnika Kaisersbergerja Janeza. Gasilci iz Gerečje vasi so s trudom preprečili, da ni poslopje pogorelo do tal. Zgorelo je več kokoši. Kako je ogenj nastal se še ne ve. V zvezi s požarom pri posestniku Bergezu Janezu v Gerečji vasi so orožniki radi suma požiga aretirali eno osebo, ki je zdaj v sodnih zaporih.

* Truplo novorojenčka v potoku. V pot

Italija v borbi za avtarhijo in Julijska Krajina

Kakor znano, je Mussolini pred kratkim na zborovanju zastopnikov fašističnih korporacij izjavil, da pomeni 18. november, ko so se pričele izvajati sankcije proti Italiji zaradi njenega napada na Abesinijo, za razvoj italijanskega narodnega gospodarstva pričetek nove dobe, v kateri se bo skušal italijanski narod čim bolj osvoboditi tujih gospodarskih vplivov, in da bo stanje, ki se je ustvarilo s sankcijami proti volji Italije, ostalo trajno.

Kakor je ta zamisel morda velika, posebej se za Italijo, tako je vsakomur jasno, da tega ne prikrivajo niti italijanski listi, da se bo moralo ljudstvo odpovedati še izredno mnogim stvarim, ki so tudi njegovemu kulturnemu standardu nujno potrebne, če jo bo hotel vsaj deloma ostvariti. Znano so že velika reformna italijanskega kreditnega sistema, izredne omejitve vporabljanja bencina ter raznih kovinskih sirovin in izdelkov, novi sistem italijanskega denarnega, deviznega in blagovnega prometa s tujino, kolikor je Italiji sploh dostopna, pa tudi dekreti o reviziji vojne, o prijavah vsega bodočega pridelka domačega žita itd. Kakor pa je pričakovati, namerava režim v primeru potrebe uvesti še druge take omejitve.

Vsekakor se razvoj italijanskega gospodarstva konkretno kaže tudi v Julijski Krajini kot upravnem in političnem sestavnem delu ostale Italije. Še posebej pa prihajajo učinkite sankcije od izraza v nekaterih njenih predelih. Neposredno jih občutijo dvolastniki v obmejnih krajih, ki jim je sedaj odvzeta skoraj sleherna možnost, da si legalno nabavijo nekatere znatno cenejše potrebščine na drugi strani meje. Sodno preganjanje tihotapstva je zavzelo v zadnjem času, kakor izhaja iz poročil italijanskih listov, zlasti pa iz »Gazzettina«, takšen obseg, kakršnega doslej še ni imelo.

Na drugi strani so imela nekatere mesta kakor Reka in Zadar vse do zadnjega v gospodarskem pogledu privilegiran položaj. Življenje v teh prostih conah je bilo doslej neprimerno (do 100%) cenejše kakor drugod. Baš preteklo nedeljo pa se je vršilo, kot smo kratko že poročali, v Trstu sestanek zastopnikov intersindikalskih odborov iz vseh 5 pokrajin Julijske Krajine (tudi iz Reke in Zadra) ter iz Vidma, na katerem so sklepali o izenačenju cen na drobno za vsa dežela.

Po uradnih cenikih, katerih prekršitev velja slehernega trgovca precejšnjo globo ali celo zaporo njegove prodajalne, je opaziti znanekrat še znatno naraščanje cen. Tembolj pa naraščajo cene obkeli iz volnenih in bombažnih tkanin, ki v njih niso

navedene, in ki so se v trgovini na debelo podražile mestoma tudi že po 30%, in obutvi. Polagoma je nastalo tudi pomanjkanje mesa in baš te dni je »Popolo di Trieste« opozoril tržaško prebivalstvo, naj ne glede na kazni je ne kupuje mesa, ki ga vtihotapljuje v mesto koperske mlekarice in ki izvira iz živine, ki ni bila pregledana po veterinarjih in je lahko okužena ali kako drugače defektna.

Končno tudi glede na prekrške deviznih omejitev ni ostalo le pri znani aferi tržaških borznih agentov, ki so bili deloma konfirani, deloma obsojeni na denarni kazni. Pred kratkim so v Postojni iz enakih razlogov aretirali znanega Priogilja, ki se je pred 17 leti kot reven konjski mešetar pojavil, a je sedaj po sodbi poznavalec razmer velik bogataš. Bržkone se bo tudi on vrnil na jug, le da ga bodo sedaj odpravili najbrže na otoke. Vsi ti podatki so črpani iz italijanskih listov.

Ne glede na to je treba ugotoviti, da si fašistični režim na vso moč prizadeva premagati ne le Abesinijo, ne le vse tradicionalne nazore o pomenu in vlogi Italije v svetu, nego predvsem dosežanega gospodarsko inferiorno lastno državo. Jasno in razumljivo je, da mora račun plačati italijanski narod, ki pa se mu zato odpira nova bodočnost i doma i na tropskih abesinskih tleh.

Iz Goriške in Istre

V Cerknem so karabinjerji aretirali 24 letno Katio Perneljevo iz Novakov, ki je bila pred nekaj tedni zaradi protizakonitega prekršanja meje obsojena na 3 mesece zapora in 2000 lir denarne kazni. Odvedli so jo v sodne zapore v Tolminu.

V Dornbergu je nastal v nedeljo zvečer velik požar v hiši posestnika Antona Sinigaja Zaradi vetra ognja niso mogli obvladati in je poslopje požarilo do tal. Skode je 15.000 lir.

Na Fajtiem hribu se je smrtno ponesrečil 14 letni Rudolf Siliz iz Bilj. Našel je grnato in jo hotel razstaviti, a je pri tem eksplodiral in ga vsega raztrgalo. Njegove zemске ostanke so prenesli v mrtvašnico v Biljah in jih v sredo pokopali.

Urad za zaposlitev delavstva v Pulji še zmerom nima delavcev za javna dela v Vzhodni Afriki. V listu »Corriere Istriano« je objavil, da bodo s prihodnjim transportom odposlani le zidariji, kovarji, mizarji, tesarji in še nekateri drugi strokovni delavci. Prijave teh delavcev morajo biti vlozene v najkrajšem roku.

Velika noč samomorov

Pomlad, ljubezen, beda ženejo obupance v smrt

Ljubljana, 14. aprila.

Kakor so letošnji velikonočni prazniki na zunaj, v vremenu, pokazali nenavadno lice, tako je neko izredno stanje očitno zavladalo tudi nad dušami ljudi. Kar v nekem tragičnem soglasju z disonanco, ki jo je doživela narava, je dejstvo, da smo v Ljubljani od Velike sobote do torka imeli zapored kar štiri primere deloma izvršenih, deloma poizkusnih samomorov, vsak dan po enega. Najprej je šla v smrt mlada tovarniška delavka, ki se je na Viču vrgla pod kolesa vrhniškega vlaka. Njej je sledil tobačni delavec, družinski oče, ki je v navalu brezumnega obupa prav na veliko nedeljo segel po salmijaku. V Soteski se je v ponedeljek zastrupila neka 20 letna pletilja s plinom prižganega oglja, včeraj pa je malo pred polnoč na Tyrševi cesti skočila iz drugega nadstropja nad kavarno »Evropa« neka prav tako 20 letna služkinja. Medtem ko je tobačni delavec obupal nad življenjem, ker je izgubil službo, so se vsa tri dekleta zatekla v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Največ pozornosti pri občinstvu je bil deležen pač poizkušeni samomor nesrečne služkinje na Tyrševi cesti, ki je iz II. nadstropja skočila na trotoar enega najbolj prometnih središč.

Smrtni skok na ulico

Okrog polnoči, nekaj minut pred dvanajesto, so bili pasanti na Tyrševi cesti pričča groznega prizora: z okna drugega nadstropja, tik nad kavarno Evropo se je z glasnim krikom pognala v globino neka mladenka in nepremična obklesala na tlaku. Takoj se je okrog nje zgrnila množica ljudi, ki so pomilovali ubogo dekle, a nekdo je skočil v kavarno Evropo in telefoniral reševalni postaji. Medtem je bil prišel tudi stražnik in ko je povprašal dekle, ki je bilo še pri zavesti, zakaj je skočila z okna, je mladenka odgovorila le to: »Pozdravite mojega Lojzeta!«

Hudo poškodovano mladenko so prepejli v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima dvakrat zlomljeno desno nogo, levo roko v zapetju, poleg tega pa tudi nevarne notranje poškodbe. Dočim je bila popreje Rozika Brandlova — tako se namreč nesrečnica piše — še pri zavesti, se je kmalu po prevozu v bolnišnico onesvestila in zapadla v agnijo, iz katere se ni več prebudila. Ob 15.45 je nesrečna Rozika došla.

Pokojna je štela šele 18 pomladi, bila je zelo lepo, cvetoče dekle. Zaposlena je bila kot služkinja pri neki rodbini v poslopju kavarne »Evropa«. Kaj jo je gnalo v prezdognjo smrt, ni znano, a prav verjetno je, da je bila tega spet kriva nesreča na ljubezen.

Trgovska bilanca velikonočnih praznikov

Kakor vedo pripravljeno ljubljanski trgovci, so imeli trgovine vseh strok za letošnjo veliko noč mnogo živahnega prometa, tako da so se trgovski nameščenci do praznične delopusta do dobra upeli. Zlasti po prodajalnah galanterije ter manufakturnega in modnega blaga je bil zelo velik naval — vsakdo se je pač potrudil, da bi za pirhe prinesel svojim dragim kamkoli lepega in koristnega, česar imajo

Metohija se odpira vsemu svetu

Peč, 9. aprila.

Nova železniška proga Priština-Peč je sestavni del tiste velike prometne žile, ki naj bi vezala vzhodne in severovzhodne dele naše države z Jadranom. Proga je normalna in ima zvezo z Beogradom v Prištini, kjer se stika s progo Beograd-Kraljevo-Skopje. Proga, ki meri od Prištine do Peči 82 km, je v glavnem že dograjena. Vlaki z materialom vozijo po njej že od božiča sem. Popolnoma dovršena pa bo menda za mesec dni in izročena prometu.

Nova proga vodi skozi kotlino Drenico, ki je bila nekaj divja in nevarna, dandanes pa je že dosti gosto naseljena in obdelana. Od tod gre proga po dolini rečice Kline, ki se izliva v Beli Drim v sredi rodovitne Metohije, prestopa Drim in vodi potem kakih 30 km med dobro obdelanimi polji in sočnimi travniki. V svojo gotovostjo se mora računati, da se bo ta proga dobro uveljavila ne samo v gospodarskem, temveč tudi v turističnem pogledu. Omogočala bo izvoz pridelkov iz rodovitne Metohije, tujskemu prometu pa bo odpirala pokrajine naše države, ki so bile doslej le redko komu znane, čeprav krijejo v sebi naravne lepote in dragocene spomenike stare umetnosti, kakršnih je le malo kje.

Da bi se nova proga v stavbnem pogledu kar najbolj prilagodila krajini, po kateri vodi, se je pri zidavi železnih poslopij uporabil vsepovsod slog, ki najbolj odgovarja temu namenu. Vse stavbe, postajna poslopja, čuvajnice, stanovanjska poslopja so zidana s kamnom. Pri vseh stavbah na postaji v Peči je bil uporabljen znameniti kamen »oniks«, s kakršnim je zidan dvorec na Dedinju in dvorec za rumunskega kralja. Ta kamen se dobiva v kamnolomu v pečkih toplicah, nekaj pa se ga je dobilo naravnost iz dvornega kamnoloma, ki je kakih 15 km oddaljen od Peči. Dasi je ta kamen res nekaj posebnega, se zaradi njegove uporabe zidava ni nič podražila. Postajni objekti v Peči so zidani v slogu starodavne patrijarhijske v Peči s kolonad iz rezanega onikea v sredi. Vsi postajni objekti predstavljajo kot enota pravo umetniško delo.

Če se ta proga res že prihodnji mesec izroči prometu, je gotovo, da bosta zlasti Metohija in Peč imeli že v letošnji tujskoprometni sezoni veliko število domačih in tujih navdušenih obudovalcev.

Gospodarstvo

Državne finance v februarju

Finančno ministrstvo objavlja v »Službenih novinah« običajni mesečni pregled o gibanju državnih financ, in sicer za mesec februar. V tem mesecu so znašali dohodki državne administracije 577.2 milijona Din (lani 511.2), izdatki pa 593.2 milijona Din (lani 555.1) odnosno skupaj z neizplačanimi obveznostmi iz tega meseca 600.6 milijona Din.

V primeri z lanskim februarjem so v nasprotju s prejšnjimi meseci dohodki od neposrednih davkov narasli in so znašali 248.8 milijona Din t. j. za 55.4 milijona Din več nego v lanskem februarju. Večji so bili tudi dohodki od carin ki so znašali 58.9 milijona Din (+16.5 milijona Din) dohodki od taks v višini 85.1 milijona Din (+ 6.1) in čisti dohodki monopolov ki so narasli na 110.1 milijona Din (+10.7), manjši pa so bili dohodki od trošarin, ki so znašali 59.1 milijona Din (—1.5).

V 11 mesecih proračunskega leta 1935/36 so znašali državni dohodki od neposrednih davkov 2.048 milijonov Din, nasproti 2.069 milijonov Din v istem razdobju prejšnjega leta in 1965 milijonov v prvih 11 mesecih 1933/34. Pri tem opazimo nazadovanje dohodkov predvsem pri splošnih neposrednih davkih za 109 na 1352 milijonov, dočim so dohodki od posebnih neposrednih davkov (davek na poslovni promet) narasli od lanskih 463 na 531 milijonov.

Donos trošarin je znašal v 11 mesecih preteklega proračunskega leta 737 milijonov za 5 milijonov manj nego v istem razdobju prejšnjega leta) dohodki od taks 826 milijonov (za 12 milijonov manj), dohodki od carin 673 milijonov (za 77 milijonov več) in dohodki od viška monopolov 1487 milijonov (za 72 milijonov več).

Državna podjetja

Dohodki državnih podjetij so znašali v februarju 247.3 milijona Din nasproti 238.7 milijona Din v lanskem februarju.

Gospodarske vesti

Ustavitev kompenzacij s Češkoslovaško. Lani so se pričele v prometu s Češkoslovaško kompenzacijske kupčije v večjem obsegu. Pri tem se je v zadnjem času vedno pogostje dogajalo, da so bili zaradi sklepanja kompenzacijskih kupčij stornirani v kliringu že vplačani zneski, ki so bili potem porabljeni za take kompenzacije. Iz prvotne izjeme, da se kompenzacije vršijo z že v kliringu vplačanimi zneski, je v zadnjem času postalo pravilo in so v zadnjem času presegale po vrednosti one transakcije, ki so bile izvedene preko kliringa. Zaradi tega je Narodna banka sedaj začela ustavljati izdajanja dovoljenj za kompenzacije.

Stanje aktivnih klirinov. Selto naših klirinskih terjatev v Nemčiji se je v tednu od 2. do 9. aprila nebiestno povečalo od 472.1 na 472.9 milijona Din. V klirinskem prometu z Italijo je neizvršeni klirinski dolg nazadovol od 156.6 na 155 milijonov. V klirinskem prometu s Turčijo pa se je saldo ponovno dvignilo od 2.6 na 3 milijone Din.

Trgovinska pogajanja s Španijo, ki naj nam prinesejo znatno povečanje možnosti za naš izvoz lesa, se še niso pričele. Naša delegacija je bila že pripravljena, da odpotuje, pa je v zadnjem trenutku prišlo obvestilo, da se pogajanja zaradi notranjih političnih težkoč še ne morejo pričeti. Ker so se sedaj razmere v Španiji konsolidirale, je pričakovati, da bo v prihodnjih dneh naša delegacija vendar lahko odpotovala.

Zaprtje, nenormalno

razpadanje in gnoloba v črevesju poneha po uporabi naravne

FRANZ-JOSEFOVE grednice.

Org. reg. št. br. 15485/35

Polovična vozšina po naših železnih je odobrena delegatom iz vse države, ki se bodo udeležili skupštine Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, 20. aprila t. l. Popust velja od 18. do 22. aprila.

Provizem avstrijskega Peniksa. Novo ustanovljena avstrijska družba Oesterreichische Versicherungs A. G., ki bo z glavnico 10 milijonov šilingov prevzela vse posle Peniksa v Avstriji, bo pričela poslovati. Po velikonočnih praznikih bodo definitivno določene kvote, po katerih bodo novi delničarji prevzeli delnice nove družbe. Po dunajskih vesteh bo 50% glavnice prevzela dunajska mestna zavarovalnica 20% bo prevzela Assicurazioni Generali po 15% pa Kreditanstalt Bankverein in Kreditinstitut für öffentliche Unternehmungen. Tudi pri posestniških družbah Peniksa, ki se bavi z elementarnim zavarovanjem, bo izvršena reorganizacija na ta način, da bo delniška glavnica zmlazana od 7 na 3 in potem zopet z novo emisijo povišana na 7 milijonov šilingov. Po izvršeni transakciji bo pri tej družbi deležena Kreditanstalt s 30%, Assicurazioni Generali s 35% in Münchner Rückversicherung Ges. prav tako s 35%.

Odtok zlata iz Francoske banke. Francoska banka objavlja svoj izkaz od 3. t. m., iz katerega je razvidno, da je morala v tednu od 27. marca do 3. aprila v zvezi s slabostjo francoskega franka in atakami spekulacije oddati za 1670 milijonov frankov zlata, tako da se je zlato zaklad skril na 63.917 milijonov frankov. V primeri z začetkom aprila lanskega leta je letos zlato zaklad Francoske banke za 18.069 milijonov frankov manjši, kajti lani so v začetku aprila znašale zlato rezerve

za malenkost so se povečali v tem mesecu dohodki železnice, ki so znašali 153.5 milijona Din (za 3.1 milijona več nego lani), nadalje dohodki rudnikov, ki so znašali 20.4 milijona Din (za 1.8 več) in dohodki pošte, telegrafa in telefona, ki so dosegli 32.1 milijona Din (za 1.6 milijona več), dočim so bili manjši le dohodki od državnih gozdov, ki so znašali 3.4 milijona Din (za 2.8 milijona Din manj).

V prvih 11 mesecih preteklega proračunskega leta kažejo povečanje predvsem dohodki naših železnice ki so znašali 1844.9 milijona Din, t. j. za 81 milijonov več nego v istem razdobju lanskega leta. Narasli so tudi dohodki državnih rudnikov, in sicer na 201.5 milijona Din (za 4.9 milijona več) zaostali pa so dohodki pošte, telegrafa in telefona, ki so dosegli le 386.6 milijona Din (t. j. za 5.4 milijona Din manj nego v prejšnjem letu) in dohodki državnih gozdov, ki so znašali 79.6 milijona Din (za 10.6 milijona Din manj).

Letede obveznosti

Ob koncu februarja so znašale neizplačane obveznosti državne administracije 262.7 milijona Din, dočim so znašale take neopraznane obveznosti ob koncu lanskega februarja 1935. 1936 milijona Din in ob koncu prejšnjega februarja 152.0 milijona Din. Glede na emisijo 4% državnih blagajniških zaplsov v višini 200 milijonov Din, ki je bila izdana zaradi izplačila letelih obveznosti države, je pričakovati, da bo mesečni izkaz za marec zabeležil zmanjšanje teh letelih državnih obveznosti, ki so letos tako narasle. Seveda pa je treba pripomniti, da obstojajo poleg letelih obveznosti državne administracije še slične obveznosti državnih podjetij, katerih višina pa ni znana. Lani so ob koncu februarja znašale letede obveznosti državnih podjetij 235 milijonov Din.

Francoske banke še 81.986 milijonov frankov. Za napeti položaj je nadalje značilno, da se je menični portfelj v poslednjem tednu ponovno dvignil za 1255 milijonov frankov in je znašal 3. t. m. že 13.319 milijonov frankov, dočim je lani ob istem času znašal le 3869 milijonov frankov. Poleg tega so se pa ostala posojila na vrednostne papirje in zlato povečala za 817 milijonov frankov. Obtok bankovcev se je navzlic oddaji zlata v poslednjem tednu dvignil za 1384 na 84.581 milijonov frankov in je pri tem za preko 1 milijarde večji nego lani ob tem času.

Švicarske vozne cene za tujce znizane skozi vse leto. Švicarska prometna podjetja dajejo skupaj z upravo pošto-avtoobusnega prometa sedaj skozi vse leto inozemskim gostom, ki se zadržujejo v Švici najmanj 6 dni, popust na vozni cenah, in sicer 30 odstotkov posameznim potnikom in 15 odstotkov družbam in družinam. Popust velja za vožnjo od meje do določenega mesta v notranjost in za povratek do meje, za šestdnevna in večdnevna krožna potovanja ter za tranzitna potovanja z najmanj 6-dnevnim bivanjem v Švici. Pravico za ta popust imajo samo oni potniki, ki dokažejo, da bivaljo stalno v inozemstvu.

Švicarsko hotelirstvo uvaža sistem pavšalnih cen. Prilagoditev švicarskega hotelirstva današnjim razmeram je izvršena. Nizke pavšalne cene so spremenile glas o »dragi Švici« v pravilico. Že pozimi se je došlo za 50 šv. frankov 7 dnevno pavšalno bivanje »vključno« v vsem v dobrem hotelu. Sedaj razširja švicarsko hotelirstvo času primeren sistem pavšalnih cen tudi na polredno, celodnevno in tridnevno bivanje. 1350 hotelov sodeluje pri tej širokopolzni akciji.

Propagandne zaklopne znamke za XVI ljubljanski pomladanski velesejem so izšle. Na razpolago so s slovenskim, arhiviranskim (latinska in cirilica), nemškimi ali francoskim napisom v lični in okusni izvedbi. Uprava ljubljanskega velesejma dostavlja p. n. tvečkam na željo znamke brezplačno na razpolago in prosi, da z njimi opremljajo vse svoje poštne pošiljke. Poštna uprava je uporabo teh znamk dovolila.

Industrija železa d. d. v Zenici sklicuje za 26. april redno letno skupščino, na kateri se bo sklepalo o lanskoletnem bilanci in bodo volitve upravnega in nadzorstvenega odbora.

Gradnja delavskega doma v Murski Soboti. Občina Murska Soba razpisuje oddajo gradbenih in drugih profesionalnih del pri gradnji Delavskega doma v Murski Soboti. Licitacija bo 27. aprila ob 11. v občinski upravi v Murski Soboti. Proračun za vsa ta dela znaša 928.000 Din.

V zadrugi register so se vpisale nastopne zadruge: »Sloga« gospodarska in podpora zadruga slovenskih kmetov in delavcev, r. z. s o. z. v Ljubljani; Gradbeno zadruga »Krekov dom« na Kodeljevem v Ljubljani, r. z. s o. z.; Stanovska organizacija v Ljubljani, r. z. s o. z.

Dobava. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje za 8. maj ob 11. uri ofertno licitacijo za nabavo pisarniškega papirja, tiskovnih in drugih potrebnih po državnem proračunu za leto 1936/37.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo 6000 kg solne kisline in glede dobave verig, do 23. t. m. pa glede dobave transformatorja. Uprava 1. oddelka vojni-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo raznih žebeljev, do 24. t. m. glede dobave raznih električnih žarnic in elektr. materiala, do 24. t. m. glede dobave 7000 kg železne ali jeklene pločevine, do 25. t. m. glede dobave 1.800 kg bencina in 400 kg karboleuma, do 29. t. m. glede dobave 100 rezil za strojne žage in drugih predmetov. Komanda pomorskega arzenala v Tivju sprejema do 27. t. m. po-

Kakovost odločuje!

Po malenkostni porabi vidite takoj, koliko več Vam zaleže in koliko Vam zato prihrani dobra

Kneippova sladna kava

nudbe za dobavo raznega jekla za stroje, 10 ton belega surovega železa, 1000 kg bro na in 500 kg bele kovine. Dne 15. t. m. bo pri upravi dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani zaključena ustmena licitacija za oddajo dobave telečjega mesa, sladkega in kislega mleka ter jogurta za dnevne potrebe bolnice. Dne 21. t. m. bo v ekonomskem oddelku komande mornarice v Zemunu pismena licitacija za oddajo dobave 19.000 m mornarskega suknja, 1.300 m polvolnene tkanine, 1.500 m kašmira in 300 kom. koev za postelje. Dne 14. t. m. bo v intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani peta ofertna licitacija za dobavo mesa ljubljanski garniziji za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l. in 15. t. m. glede dobave 3.989 m3 drv za potrebe garnizije Škofja Loka, Celje, Mojstrana in Kamnik.

Borze

14. aprila.

Na ljubljanski borzi so bili danes oficialni tečaji deviz skoro nespremenjeni. V privatnem kliringu so se trgvali avstrijski šilingi po 9.15, angleški funti pa po 250. V zagrebškem privatnem kliringu so bili zaključki v avstrijskih šilingih po 9.06 (v Beogradu po 9.10), v angleških funtih po 250, v grških bonih po 31 in v španskih pezah po 6.88. Nemški klirinski čeki so se trgvali v Ljubljani po 14.00, v Beogradu po 13.9234 in v Zagrebu po 13.98, odnosno za konec maja po 13.8850 in za 15. junij po 13.87.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda notirala 359 do 360 brez prometa v Beogradu zaključki po 359. Promet pa je bil zabeležen v 4% agrarnih obveznicah po 47.50, v 7% Blairovem posojilu po 71.50 in v 8% Blairovem posojilu po 81.50. Med zasebnimi vrednotami so se trgovale Trboveljska po 135, Sečerana Osijek po 127.50, Dubrovačka plovidba po 150, Gutman po 15 in Isis po 20.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2968.15—2962.75, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 738.47, 743.53, Curih 1424.22—1431.29, London 215.48—217.53, Newyork 4335.01—4371.32, Pariz 287.96—289.40, Praga 180.61—181.72, Curih. Beograd 7, Pariz 20.2225, London 15.1625, Newyork 306.875, Bruselj 51.90, Milan 24.25, Madrid 41.90, Amsterdam 208.3750, Berlin 123.50, Dunaj 56.90, Stockholm 78.20, Oslo 76.20, København 67.70, Praga 12.69, Varšava 57.75, Atene 29.90, Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 359—360, za april-maj 356 den, 4% agrarne 47—47.50, 6% begliške 66 den, 6% dalm. agrarne 61.50 den, 7% invest. 80 den, 7% Blair 71.50—72, 8% Blair 81—82; delnice: Narodna banka 6350—6600, PAB 243—245, Trboveljska 130—135, Sečerana Osijek 127.50—130, Dubrovačka plovidba 150—160 Narodna žumska 2.25 den., Gutman 11—15, Isis 20—25.

Beograd. Vojna škoda 358—359 (359), za april 358.50—359 (359), 4% agrarne 46.50—47, 6% begliške 66.20—66.50 (66.25), 7% invest. 82 den. (82—82.50), 7% stabiliz. 81 bl., 7% Blair 72.50—72.75, 8% Blair 82—83, Narodna banka 6350—6390, PAB 245.50—246.50 (246).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 14. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 95.75, za julij 87.50, za sept. 85.375; koroza: za maj 60.125, za julij 59.375.

+ Winnipeg, 14. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 81.125, za julij 82, + Novosadska blagovna borza. (14. t. m.) Tendence prijazneje. Pšenica: baška in sremska 146—148; okolica Sombor in banatska 145—147; baška, ladja Tisa 149—151; ladja Begej 148—150; slavonska 147—149. Oves: baški, sremski in slavonski 128—130. Jčmen: baški in sremski, 64 kg 127.50—130. Koroza: baška, sremska in banatska 105—107. Moka: baška in banatska >0g< in >Ogg< 237.50—147.50; >2< 217.50—227.50; >5< 197.50—207.50; >6< 177.50—187.50; >7< 147.50—157.50; >8< 100—105; Otrubi: baški, sremski in banatski 94—98. Fižol: baški in sremski beli 170—175.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ptuj. Na zadnji sejem govedi je bilo prignanih 778 glav, prodanih pa 227. Za kg žive teže so se prodajali: voli po 3.25 do 4, krave po 1.75 do 3.75, bikji po 2.50 do 3.50, junci po 2.50 do 3.85, teleta po 3.25 do 4 Din. Konji so bili po 500 do 4000 in črelela po 600 do 1.700 Din za glavo. — Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 43 prascev in svinj, prodanih pa 25 rivev. Pršutarji so se prodajali po 5.50, debele svinje po 6 in plemenske po 5 Din za kg žive teže. Kupčija je bila živahna.

+ Mariborski živalski sejem. Na sejem 14. aprila je bilo pr

Orhideje v reagenčni cevki

Rastlinski čudeži, ki se dogajajo le vsakih osem do deset let — Zakaj tako ogromne cene za orhidejske cvete?

Neubabelsberg, berlinsko predmestje, slovi po svojih filmskih ateljeih, ki stojijo na njegovem ozemlju. Toda ljubitelji orhidej vedo, da je tu tudi največja rejnica teh čudnih tropskih cvetk v Evropi. V 11 velikih rastlinjakih, ki zavzemajo ozemlje preko 3000 kvadratnih metrov »pridelujejo« tam najdragocenejše cvetke na svetu, ki jih v doma in v inozemstvu ne cenijo nič manj kakor kakšen Albersov film ali film Liliane Harvey.

Orhideje rasejo v naravi, kakor znano, v tropskih krajih na drevesih. Njih prosovanje zavisi od prav posebnih okoliščin, zato je treba velikih naporov, da so jih »udomačili« v našem hladnejšem pasu. Mlada orhideja v Neubabelsbergu ne zagleda luči sveta v zemlji, temveč v — reagenčni cevki. Prve mesece življenja je ne goji vrtnar, temveč kemik. V laboratoriju stojijo stotine majhnih steklenic druga poleg druge. Skoraj leto dni so te steklenice domovanje oplojenih orhidejskih semen. Ta semena je treba negovati z največjo skrbjo, sicer propadejo. Od časa do časa je treba desinficirati za-

maške, ki zapirajo steklenke. To zato, da bi se od njih ne razširjale bakterije, ki bi utegnile kal uničiti. Seme plava v vodi, ki ji je primešana želatini podobna morska trava. V določenih presledkih se tej tekočini dodaja hranilna sol. Ta gojitev je tem težavnejša, ker morajo biti steklenice zaprte nepropustno za zrak in ker zahteva vsaka izmed 1200 vrst orhidej, ki jih tu redijo, individualne obravnave. Sele potem, ko so nežne rastlinke prebile po več mesece v steklenicah, pridejo v posebno pripravljeno zemljo. Na drevesnih deblih se dokončuje nato čudež: orhideja se razvete.

Le vsako osmo, deseto leto se zgodi ta čudež. A tudi to le tedaj, če nobene izmed tisočev in tisočev rastlin v tem času niso zanemarili niti za en dan. Ta prav tako draga kakor dolgotrajna nega pojasnjuje, zakaj zahtevajo za cvetočo orhidejo ceno, s katero bi si mogli ljudje čisto kupiti avto ali pa enodružinsko hišo. Bolj redke vrste stanejo 3000 do 6000 mark, a najvišja cena, ki so jo dosegli kdaj za kakšno orhidejo, je znašala nič manj nego 60.000 mark.

Človek bi mislil, da ni mnogo ljudi, ki bi se navduševali za tako drage cvetke. V resnici jih posebno iz inozemstva zelo naročajo. Ob rivierji je n. pr. modna krojačnica za moške obleke, ki naznanja vsako svojo novo kreacijo svojim z denarjem bogato založenim kupcem z novo zveveto orhidejo. Neki grški veletrgovec s tobakom zahteva redno vsako leto dve zelo redki vrsti na svojo mizo, a žena nekega angleškega bankirja meni, da bi ne mogla živeti brez teh cvetlic. Tako kažejo po vsem svetu svoje pravilne oblike in izdihavajo svoj čudni vonj orhideje, ki so se rodile v reagenčnih cevkah v berlinskem predmestju.

Demerdzis mrtev

Grškega min. predsednika prof. Demerdzisa je zadela kap. Njegov naslednik je postal

general Metaxas

Plavajoči tanki

Na Francoskem in Angleškem izdelujejo tanke, ki so sposobni tudi plavati. Angleški tank te vrste tehta 3 tone je dolg 4 m in ima na kopnem brzino 65 km, v vodi pa 10 km. Spada med lahke tanke in ima dva moča posadke ter strojnico. Francoski plavajoči tank tehta 10 ton ima tri moče posadke top in strojnico. Na kopnem razvija brzino 45 km, v vodi pa 16 km na uro.

„Ne boj se sosede pri mizi!“

Originalen domislek v Ameriki

Neka dama v Washingtonu, ki v svoji hiši posebno rada spravlja ljudi skupaj, ki so si tuji, je imela originalen domislek. Preden sede k mizi, prejme vsak gost majhno karto, na kateri lahko čita n. pr. naslednje besede: »Na Vaši desni bo sedela ga. X. Y. Mož ji je živ in je znan odvetnik. Nista ločena. Zanima se posebno za Rooseveltovo politiko in notranjo opremo. Na svojih potovanjih je doživela zanimive stvari. Ima sina in hčer, ki sta oba poročena.«

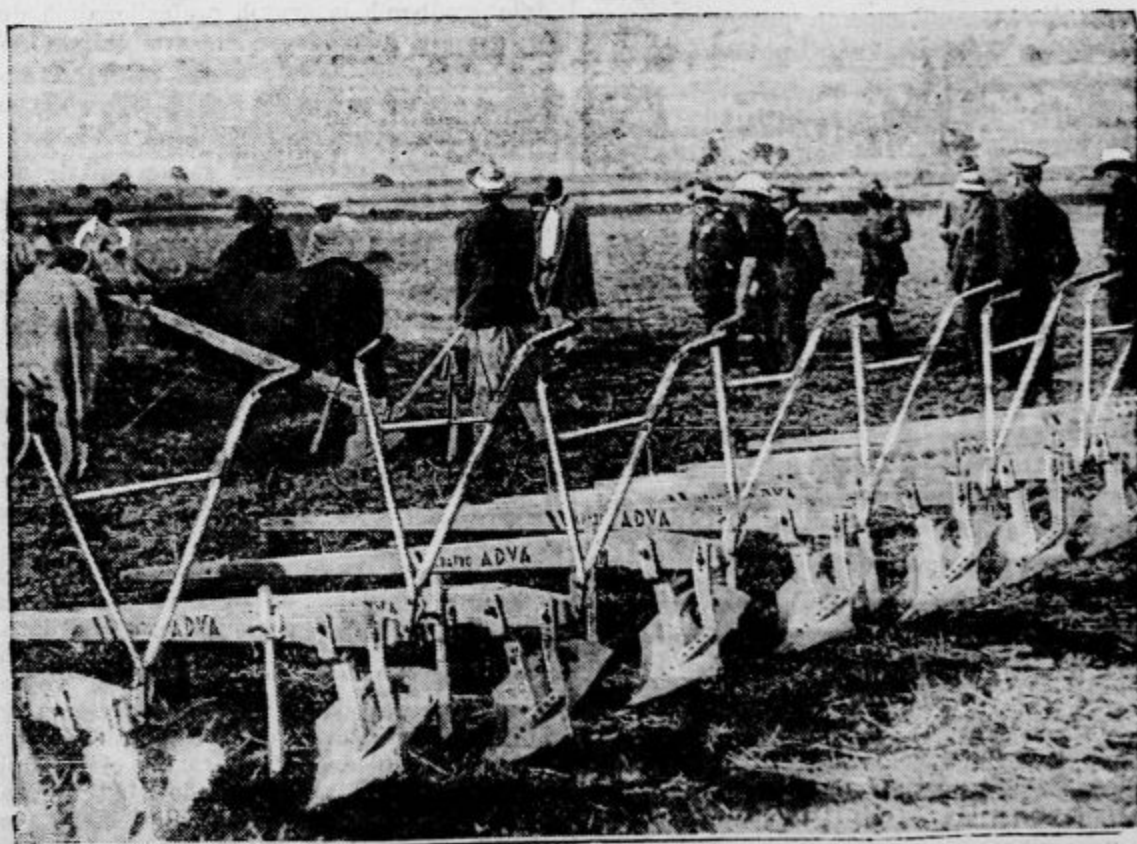
Na drugi strani karte pa bo n. pr. sledeče: »Dama na Vaši levi je gđe. Y. Z., hči rudniškega kralja, ki nadzoruje v južni Arabiji izkopavanje zasutega mesta Šebe. Gđe. Y. Z. smatra vse moške za lovec na doto, kvečjemu če se ne zanimajo za njeni naj-

ljubši temi, za filantropijo in sport. Igra tudi prav dobro bridge.« Dame dobe spet slične podatke o moških, ki bodo sedeli ob njih strani. Tako se gostje spoznajo že v naprej in lahko preidejo takoj v živahno kramljanje.

Za 100 tisoč dolarjev 7 stratosfero

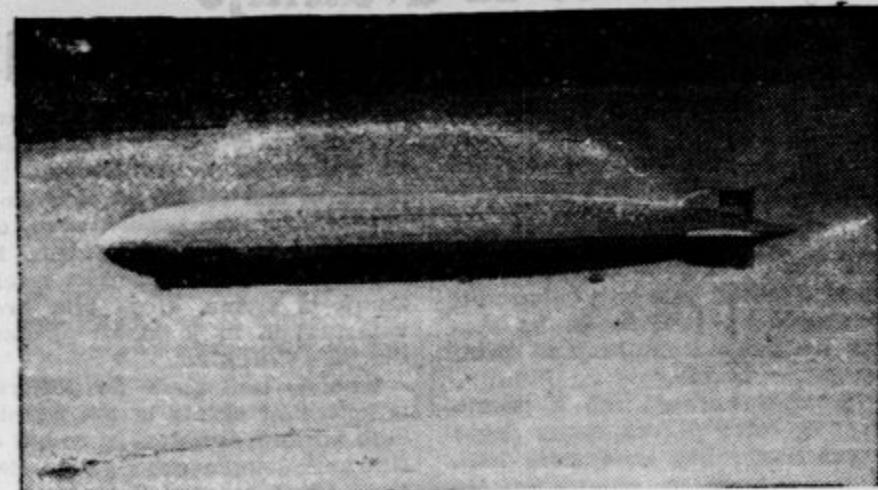
Kakor poročajo iz Chicaga, je profesor Piccard naznanil nov polet v stratosfero v Ameriki. Da bi si zagotovil finančne pripomočke, je izjavil, da je pripravljen, vzeti enega potnika s seboj. Za to potovanje pa se bo gotovo le malo ljudi trgalo. Cena voznice je namreč — 100.000 dolarjev.

Najprej puška in lopata, potem plug

Italija ne vodi v okupiranih predelih Abesinije samo vojne, temveč tudi izvršuje v zasedenem ozemlju civilizacijsko misijo. Tukaj vidimo vojake, ki so odložili orožje in prišli za poljedelsko orodje, da izorjejo zemljo

„Hindenburg“ se je vrnil

Najnovejši nemški zeppelin »Hindenburg« se je vrnil iz Južne Amerike domov preko francoskega ozemlja. Na zadnjem delu vožnje sta se zrakoplovu pokvarila dva motorja, tako da sta ostala v delu samo dva stroja od štirih. Balon je zaradi tega imel velike težave in se ni mogel dvigniti nad 3000 m višine

Prodaja zemljišč v Rusiji

Korupcija v Stalinovem raj

Vsa ruska zemlja je kakor znano v rokah države. Zemljišč ni tam mogoče niti kupovati niti prodajati, temveč jih prepuščajo kolektivnim gospodarstvom v obdelavo ali pa jih delijo med kmete, ki se niso člani kolhozov. A čeprav sta nakupovanje in prodaja zemljišč teoretično nemogoča, se vendar dogaja mnogo primerov korupcije. Državne oblasti so zvedele, da so se po-

sebeno v zadnjem času mnoga zemljišča prodajala kolhozom, sovhozom in drugim organizacijam, da so tudi posamezniki kupovali zemljišča in jih potem z dobičkom prodajali dalje ali jih dajali v najem. Vlada je sedaj nastopila z vso odločnostjo in je proglasila vse kupne in najemne pogodbe te vrste za neveljavne. Mnogo oseb, ki so se okrivile s takšnimi dejanji, pride pred sodnike.

Zakon — ali ječa

Neljub doživljaj Dunajčana v Braziliji

Mlad Dunajčan, ki se je podal na majhno potovanje po svetu, je doživel tragikomedijo. V Južni Ameriki je prišel v Rio de Janeiro. Krasno mesto s svojim pestrim življenjem ga je očaralo, bil bi tu popolnoma srečen, če bi še poznal stroge moralne zakone, ki so tam v veljavi.

Lepega predpoldne je mladenič šetal skozi krasen park. Po poti je srečal mlado, lepo damo. Menil je, da se je mogoče v Rio seznanjati z damami prav tako kakor na Dunaju, sledil ji je in jo nagovoril. Mlada dama ni imela nič proti temu, da jo je spremljal, brez nadaljnega je tudi sedla z njim

na samotno klopico v parku. Nič ni čudnega, če se je mladi Dunajčan kmalu do ušes zaljubil v lepoticu in jo na zadnje tudi poljubil...

Kmalu potem sta šla naprej. Ko pa sta prišla na cesto, je stopila dama do najbližjega policista in mu dejala: »Ta gospod me je pravkar poljubil.« Policist je Dunajčana strogo pogledal in ga vprašal: »Ali je to res?« Mladi mož se je glasno zasmejal nad »šalo« svoje prijateljice in je pritrdil. »Ali ste pripravljeni, da se z damo poročite?« je vprašal policist dalje. Tedaj mlademu možu stvar že ni več tako ugajala. »Kdo bi se pa zavaljo enega samega poljuba kar oženil«, je dejal začuden. Toda tam imajo pač drugačne nazore. Spravili so ga v najbližjo ječo, kjer je prebil nekoliko dni ob kruhu in vodi. Imel je časa dovolj za premišljanje. En sam poljub, pa čeprav v takšnih okoliščinah, te stane v Rio nekoliko mesecev ječe. In ker mu je dekle vendarle ugajalo, je privolil v poroko. Zaročenka si ga je vzela iz ječe in nekoliko ur pozneje sta se poročila.

Toda zakon je trajal en sam dan. Naslednje jutro je mlada Brazilka namreč izginila in z njo vsa gotovina, ki jo je imel Dunajčan pri sebi. Zdi se, da v tem pogledu v Braziliji moralno niso tako strogi...

Samo 6000 takšnih

Abesinski cesar razpolaga po italijanskih vesteh samo še s 6000 takšnimi vojaki, ostala vojska je razbita in ne mara braniti sovražniku pohoda proti Adis-Abebi

Z jadralnim letalom v stratosfero

Te dni se je dvignil na moskovskem osrednjem letališču »leteči vlak«, ki je obsegal motorno in dve v vrsti za njim privezani jadralni letali. V višini 5 km so vrvi, na katere sta bili privezani obe jadralni letali, polagoma podaljšali. Prvo jadralno letalo se je dvignilo tedaj v višini 6 km, drugo, ki je bilo privezано na prvo, se je dvignilo v višini 7 km, torej za 2 km višje nego motorno letalo.

Inž. Šerbakov, zgraditelj tega letečega vlaka, je izjavil, da je mogoče jadralna letala na ta način že danes dvigniti v stratosfero višino 13 do 14 km. Izdelal je tudi načrt posebnega stratosfernega jadralnega letala, ki ima hermetično zaprto kabino in ki bi se lahko dvignilo tudi v višino 20 do 25 km.

MODEREN NAČIN PRANJA JE PRANJE S PRALNIM PRASKOM

PERION

UPORABLJAJTE GA IN VAŠE PERILO BO HITRO IN LEPO OPRANO.

Cesta

Z umetnim soncem

Med Princetownom in Garrietom v ameriški državi Jowi so pred kratkim napravili prvi poskus, da bi cesto ponoči osvetljevali z umetnim soncem.

Ob 140 km dolgem cestnem odseku so namestili nove luči, ki dajejo posebno, zelo močno in soncu podobno svetlobo. Vozači vozijo pod to svetlobo kakor ob belim dnevu. Strokovnjaki menijo, da takšna cestna razsvetljava vozače manj slepi in utruja. Če se bodo poskušali obnesti in se bo število nočnih prometnih nezgod in nesreč na tej cesti zmanjšalo, tedaj bodo vse velike deželne ceste opremlili s takšno lučjo.

ANEKDOTA

Napoleon je prišel v neko osvojenno mesto in je bil ves ljut nad tem, da ga ni pozdravili s topovskimi streli. Dal je poklicati župana. Uboji mož je prišel in se je tresel po vsem telesu.

»Zakaj ni bilo pozdravnih strel?« je zavpil Napoleon.

Župan je začel jecljaje: »Veličanstvo, za to vam lahko navedem deset razlogov. Prvi nimamo nočnega topa...«

Napoleon se je začel smejati in je dejal: »Hvala, nadaljnjih razlogov mi ni treba slišati. Prvi mi zadostuje.«

VSAK DAN ENA

»Ha-ha, tvoj oče je napravil korak, dragica...«

— Tidona Tegncl

Tako potujejo moderni državniki

Na levi: francoski zun. minister P. E. Flandin v Ženevi. Državnik ima še vedno roko v obvezi. Kakor znano, se je pred časom, ko je bil še min. predsednik, ponesrečil na voznji z avtomobilom — Desno: angleški zun. minister Anthony Eden ob prihodu na ženevskoasedanje

Poslanik von Hoesch

Nemškega poslanika pri londonski vladi, dr. Leopolda von Hoescha je doletela nenadna smrt. Umrl je neoprečakovano hitro, zadet od srčne kapi. Von Hoesch je zastopal prej Nemčijo v Parizu, kjer so ga visoko čislali. Bil je tudi soustvaritelj locarnske pogodbe. Za njegovega naslednika kani nemška vlada imenovati von Ribbentropa ali pa sedanjega legatskega svetnika Bismarcka

Prezident Roosevelt in stroški za njegove goste

V washingtonski Beli hiši je običaj, da plačuje državni predsednik gospodinjstvo, služabništvo in stroške za neoficijalne goste v tej hiši iz svojega žepa. Oficijalne gostije, na katere so povabljeni zastopniki vseh strank, se plačujejo iz posebnega fonda. Če povabi predsednik več senatorjev na obed, se mora najprej pozanimati, ali ne pripadajo vsi isti stranki, kajti v tem primeru plača stroške zanje iz svojega žepa.

Mollison pripravlja nov polet okoli sveta

Znani angleški rekordni letalec Mollison pripravlja nov polet okoli sveta. Dvignil se bo že v bližnjem času v Londonu. Letel bo najprej v Avstralijo, ki jo misli doseči v šestih dneh, od tam se usmeri preko Pacifika v San Francisco, dalje čez Zedinjene države in Atlantik nazaj v London. Ta polet, ki bo meril 40.900 km, bo Mollison opravljal sam.

Kulturni pregled

Shakespeareolog dr. Vinko Krišković

Zagreb, aprila.

Ob priliki svoje nedavne 75. letnice je izdal veliki hrvatski znanstvenik dr. Vinko Krišković, bivši profesor upravnega prava na zagrebačkoj univerzi, že drugo reprezentativno knjigo esejev o Shakespearu, ki obsega predgovore oziroma uvodne eseje k sedmim dramam. Skupno s prvo knjigom, ki je takisto zbirka predgovorov k šestim dramam, šteje ta odlična enciklopedija o velikem angleškem pesniku skoraj 900 strani. Čeprav so že objavljene študije ogromne, je dr. Krišković spisal o Shakespearu še več tisoč strani in sicer najmanj dve knjigi esejev o skupno 29 dramah. Vse te drame je tudi sijajno prevzel, kar pomeni delo nad 50.000 versov. Prevodov pa žal zaradi naših težkih knjižničnih razmer doslej ni mogel objaviti. Po tem svojem prvem grandioznem delu je dr. Krišković gotovo največji shakespeareolog v naši državi in na Balkanu sploh.

Kot profesor upravnega prava se je dr. Krišković že zgodaj seznanil z angleškim svetom, k čemu ga je napotila že sama stroka. Kakor je rimsko privatno pravo vir vsega privatnega, je angleško javno pravo vir vsega javnega prava, medtem ko so Francozi samo popularizirali angleško javno — pravne ideje in načela. Dr. Krišković so vodno zelo zanimala tudi politična vprašanja, ki jih je proučeval na viru političnega znanja, v Angliji. Ze 1. 1896. je izdal »Izbrane eseje T. B. Macaulaya« z uvodom in beležkami ter prevod »Hamleta« z odličnim esejem. Pozneje je spisal še daljši dve študiji iz angleškega političnega življenja: »Pisma Juniusova« in »Anglia docet«. Od 1. 1900. je deloval na zagrebaški pravni fakulteti, od 1. 1904. že kot redni profesor. Iz svoje stroke je spisal knjige »Uprava in sodstvo«, »Upravna veda in hrvatsko upravno pravo«, »Hrvatsko pravo hišnih zadržev« ter veliko drugih znanstvenih razprav. Udejstvoval se je tudi politično. Od 1910. do 1918. je bil poslanec hrvatsko-srbske koalicije v hrvatskem saboru in v budimpeštanskem parlamentu, od 1917. — 18. pa podban Hrvatske in Slavonije. Po vojni je spisal dve knjigi o sodobnih političnih vprašanjih: »Kako daleč smo prišli« in »Po svetu«.

Dr. Krišković se je vedno zanimal za Shakespeara kot največjega državnega in političnega pesnika, toda ogromne študije o njem je spisal šele v zadnjih letih, torej že v visoki starosti, kar nedvomno pričuje o izredni vitalnosti. Shakespeare tolmači v svojih kraljevih dramah angleško politično zgodovino, v rimskih dramah pa svojo politično in socialno etiko; kaj čuda torej, da je veliki genij postal svetovna biblija zapadno-evropske kulture in da ga zlasti čislajo politiki. Shakespeare daje izredno mnogostransko sliko resničnega življenja, prikazuje vse strani človeškega življenja, resne in smešne, duhovne in bistro. Je tudi oznanjevalec najpopolnejše etike, kar jo je kdaj tolmačil katerikoli pesnik. To veže dr. Kriškovića z albionskim genijem. Kakor smo že omenili, je dr. Krišković prevzel 29 dram, vse kajpak na podlagi kritičnih tekstov. Vsaki drami je dodal uvodni esej z literarno — zgodovinskimi podatki ter z estetsko in filozofsko kritiko. Ki prikazuje vodilne ideje te drame. To metodo so sprejeli tudi Shakespeareovi razlagalci vseh velikih narodov. Za prvo objavo je dr. Krišković izbral 13 dram, da pokaže, kako razlaga posamezne drame in kako je prevzel najlepša, a tudi najtežja mesta. Pisec se je moral žal omejit na zbirke esejev o dramah kar mu založniške razmere ne dopuščajo, da bi bil izdal vsako dramo posamezno, z uvodnim esejem ter s popolnim tekstom in beležkami, kakor je n. pr. v Angliji izdan »New Temple Shakespeare« v 40 knjigah ali »New Cambridge Shakespeare«, ki ga izdaja prof. John Dover-Wilson, doseje v 14 knjigah. Toda tudi v tej obliki sta dve shakespeareološki knjigi dr. Kriškovića dragocen prispevek naši kulturi.

Svoje predgovore dramam je torej spisal dr. Krišković v obliki esejja, literarne zvrsti, ki se je posebno lepo razvila v angleški književnosti. Pisatelj je svoje eseje zasnoval na poseben način: dodal je namreč, kakor pravi lektor angleškega jezika na zagrebaški univerzi, dr. Josip Torbarina, angleški imaginativnosti solidnost in resnost nemških znanstvenikov ter vse okrogil z lahkoto in bistrično, ki sta odliki francoskega duha. Vsek esej ima razen naslova drame še dodatek, ki karakterizira idejo določne drame. Pisec naglašava važnost že stoletnih proučevanj in raziskovanj Shakespeara ter zbira električno vse resne kritike, ki jih obdeluje z umetniško vidovitostjo. Dr. Krišković deli pesnikove drame na eni strani na vesele igre, angleške kraljevske drame in tragedije, na drugi strani pa na nordijske kraljevske in rimske drame.

Prva knjiga obsega uvodne eseje k šestim dramam, V »Kralju Learu«, tej nordijski »Divini Comediji«, razlaga pesnik svoj svetovni in življenjski nazor. Ta tragedija sodi skupaj s »Hamletom« in »Macbethom« v nordijske drame, ki nam kažejo o mračne ljudi, dogodke in kraje Shakespeara pa nikakor ni dogmatik, temveč prikazuje življenje tako, kakršno je ter iz naša kratkomočno človeško problematiko. Prav zaradi tega odmerja dr. Krišković »Kralju Learu« posebno mesto med velikimi dramami svetovne književnosti. V socialni drami »Mera za mero« razlaga Shakespeare pojmovanje etike. Seveda to ni socialna drama v sedanjem pomenu besede s socialnimi idejami, saj pesnik ne prestopa meje tedanjega političnega naroda, ki sodoči loči o usodi države. Tretjina njegovih del pa so kraljevske drame v katerih prevladuje monarhični duh in ki služijo absolutnem kraljevstvu. Svoje politične in državniške misli razlaga zlasti v »Troilu in Kresidji«. Pisatelj smatra to dramo za parodijo in travestijo, sicer pa priznava, da jo je zelo težko uvrstiti v določeno vrsto pesništva. Ideja države temelji po pesniku na sami naravi. Shakespeareove ideje so izvor modernega angleškega načela o fair play — u in jedro angleške ideje o svobodi. V »Macbethu« kot nordijskem mitu govori o zločinu in o čuti krivice. V tem esejju razpravlja dr. Krišković tudi o neglici, s katero je pesnik pisal za gledališče, predelaval tuje drame in jemal gradivo od italijanskih pripovednikov, angleških kronik in Plutarbovih življenjepisov. V »Antoniju in Kleopatrin«, ki ju vzporeja z Dionizom in Izidom, tolmači koncepcijo o ljubezni.

Shakespeareove rimske drame »Antonie in Kleopatrin«, Julij Cezar« in »Koriolan« so po Kriškoviću važnejše od njegovih an-

gleških zgod. dram. V rimskih dramah gre za resnično državno politiko; Giblje jih borba za idealno državno oblast, medtem ko angleške drame obravnavajo zgolj narodne pokrete, domače interese in lokalni patriotizem.

V drugi zbirki esejev razpravlja dr. Krišković najprej o »Hamletu« in končuje s tem svojo trilogijo o nordijskih dramah (Kralj Lear, Macbeth, Hamlet). Hamleta, najbolj misteriozni pesnikov karakter, označuje dr. Krišković pravilno in preprosto za nordijski misterij ter se ne spušta v bolj ali manj dvomljiva tolmačenja; priznava samo, da je Shakespeare Hamleta bolj kakor katerikoli drugo svojo osebo navdihnil s svojo dušo. V »Cimbelinu« pleše pesnik venec ženski vrlini in posebno zakonški ljubezni, ki jo predstavlja vzvišena Imogena. Vse njegove junakinje s malimi izjemami idealizirajo kot ljubice in žene ljubezen in zakon ter so vzorni ženski karakteri. Z »Julijem Cezarjem« in »Koriolanom« zaključuje pisec študije o znamenitih rimskih dramah, ki so imele tudi sicer odlično vlogo v elizabetški književnosti. V veliki tragediji »Cezar« gre za splošna politična načela, v tragediji »Koriolan« prikazuje gosposko moralo. Najvažnejša v tej drami je stanovska borba med patriciji in plebejci, v kateri je pesnik na strani patricijev.

V zadnjih objavljenih esejih se bavi pisec s kraljevskimi dramami, oziroma zgodovini, v katerih je glavni dogodek borba za odvzemanje kraljevske krone, ki naj pripada nasledniku po rodu ali pa zaslužnemu možu. Prof. Krišković meni, da pesnik piše objektivno kot zgodovinar svoje dramatične kronike. Legitimistično načelo ali vladavina po milosti božji mu je ljudska ustanova. Nič ne more biti na prestolu, ki ga ne drži tudi narod. To se vidi tudi v »Kralju Rikardu IV.« in dveh dramah o kralju Henriku IV. Zadnji dve drami sta h krati tragični in komični in sta zato tudi dobili oznako Eshil in Aristofan.

Priobčili smo kratke pregled objavljene esejev našega shakespeareologa. Pisec je svoje eseje bogato ilustriral s krasnimi citati iz pesnikovih dram. Kakor smo že omenili, je doslej izdal samo prevod »Hamleta«, zato je treba tem bolj občudovati težke knjižne razmere v katerih mu ni moglo objaviti svojega Shakespeara tako, kakor si ga želiš. Strokovnjaki sodijo,

da so prevodi sijajni v vsakem pogledu: v filološkem in v pesniškem. Sam prof. Krišković nam v svoji prekratni skromnosti ni hotel veliko povedati. Zato smo se morali v glavnem poslužiti obširnih ocen lektorja dr. Torbarine. Ob visokem življenjskem jubileju želimo prof. dr. Kriškoviću, da bi objavil še mnogo dragocenega gradiva iz svoje ogromne shakespeareološke zbirke. Dr. Oton Ambrož

Zapiski

Slovenski kulturni odmeri v velikonočnih prilogah bogrskih listov. Kakor vsako leto, so beograjski dnevniki prinesli tudi letošnje veliko noč obsežne priloge s številnimi, videl revialno pomembnimi pripeki. Med tem pestrim gradivom nahajamo tudi nekatere odmeve iz slovenskega kulturnega življenja. »Politika« je priobčila obširni članek B. Borka o Antonu Aškercu (»Sveštenik, buntovnik i pesnik«), »Pravda« pa Bratka Krefta članek o srbohrvatskem repertoarju ljubljanskega gledališča in dr. Stefana Sagadinu o korespondenci med Vrazom in Prešernom.

Božena Benešova +. V Pragi je minule dni nenadno umrla 63letna pisateljica Božena Benešova. Vodilni kritiki so jo zlasti po romanu »Človek« postavili na prvo mesto med češkimi pisateljicami, in ker je prav v zadnjem razdobju ustvarjala najrelejša dela, pomeni nje smrt tem večjo izgubo za češko slovitost. Benešova ni zapustila za seboj obsežnega dela: nekaj knjig novel in več romanov, med njimi vojno trilogijo »Obloženec«, toda po vsem svojem knjižnem delovanju je kazala, da pripada višjemu rodu pisateljic, ki ne pomnožujejo zabavne literature, marveč doživljajo svoje delo v vnetem iekanju resnice in lepote. Nadjena in do zadnjega nenavadno gibčna Moravanka je stopila v literaturo s prevodom Maclairvovih »Mest lučic« in v znamenju svežih impulzov sodobnega ženskega gibanja. V svojih epinih skladbah je opisovala Moravsko in pozneje zlasti Prago, v čije družabnem vzdušju je ta neumorna proučevalka človeške duševnosti našla toliko hvalne stvarine. Njeni spisi se niso odlikovali samo po trdnosti zgrajenih form, marveč tudi po močnem in žividni napolniti, ki je silila k premišljenju in zapušča v čitatelju duševno vznemirjenje. To, da je bila Benešova pod vplivom Ržde, je pričelo o visokem duhovnem sorodstvu in o je samo vzpodbujalo k še večji odgovornosti za pripravo besede. Z Boženo Benešovo je umrla pisateljica, ki je lepo predstavljala kulturno višino sodobne češke žene.

S P O R T

Naši plavači in olimpiada

Nekako pred tednom dni so objavile zagrebške »Sportske novosti« članek, v katerem ostro graja nezanimanje plavalnih klubov za olimpiado. To se najbolj vidi v tem, da nimamo nikjer v državi kluba, ki bi smoteno izvajal zimski trening plavcev. Na ta članek, ki je najbrže vzbudil ogorčenje ne samo v Ljubljani, temveč tudi v Beogradu, je vodstvo plavalne sekcije odgovorilo s tem, da je pred zaključkom prvega dela zimske sezone priredilo tekmo, nekako revijo svojih moči. Doseženi rezultati so presegli vsa pričakovanja, zlasti pa, ako pomislimo, da je zimski bazen odprl šele mesec dni in da je bil dosedanj trening predvsem usmerjen v to, da se plavači kolikor mogoče privadi vode in da popravi stil.

Rezultati so bili: 400 m prosto: 1. Fux 5:34, 2. Doktor 5:40, 200 m prosto: 1. Cerer 2:32, 2. Feri 2:33, 100 m prosto: 1. Ziheml 1:07, 2. Skarpa 1:08, 40 m prsno: 1. Cerer 1:17, 2. Binder 1:21, 4. 3. Biber 1:29.

Startali so tudi juniorji na progi 57 m prosto. Najboljši čas je dosegel talentirani Pestevšek (38:7). Nadalje so startale seniore 100 m prosto. Prva je bila Bradčeva v dokaj slabem času (1:25:2). Med juniorji je dosegel najboljši rezultat komaj 14 letna Biderjeva, ki je preplavalna progo 100 m prsno v zelo dobrem času 1:43:3. Kakor je razvidno iz rezultatov prednjačijo prsači, zlasti Cerer in Binder, ki sta plavala pod jugoslovenskim državnim rekordom.

Ilirijanska plavalna sekcija je s tem zaključila prvo polovico zimskega treninga. Takoj po veliki noči se bo pričel trening znoja, vendar mnogo ostrejši in intenzivnejši. Pripravljati se je pač treba za olimpiado.

Kakor doznavamo, namerava plavalni savez izvesti trening olimpijske vrste v Dubrovniku, in to v mesecih največje vročine, juniju in juliju. Naša dolžnost je, da pravočasno opozorimo savez na to, da bo tak trening našim plavcem bolj škodoval, ne go koristil. Vzroki morajo pač biti strokovnjakom v savezu znani. Poleg tega pa še to: zakaj v morški in ne v sladki vodi?

Razpis kolesarskih dirk

Otvoritvene cestne krožne dirke razpisuje za nedeljo 19. aprila 1936 ob 14. uri kolesarska sekcija ZSK Hermes za juniorsko in glavno skupino na progi Zg. Šiška - Podutik - Glince - Dolnice - Dravice - Zg. Šiška s startom in ciljem pred restavracijo Čerman v Zgornji Šiški. Progo, ki je dolga 8 km, prevozijo juniorji trikrat, prvorazredni dirkači pa desetkrat in so zato razpisane nagrade:

Juniorji 1., 2. in 3. spominska darila; 4., 5. in 6. spominske kolajne.

Glavna skupina: 1. pokal, 2., 3. in 4. spominska darila; 5., 6. in 7. spominske kolajne.

Navodila dirkačem.

Startati ina pravico vsak dirkač, ki ima pravilno izdano legitimacijo Kotur. Saveza kraljevine Jugoslavije za leto 1936. — Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo ravnati po cestno-policijskih predpisih. — Kolesa morajo biti glade na nevarno progo opremljena s sigurnimi zavorami (na sprednjem in zadnjem kolesu), brez katerih bo dirkaču stari za branjen. — Eventuelni protesti se morajo vložiti najkasneje pol ure po končani dirki (za vsako skupino ločeno) v vlogi 25 Din prirediteljni komisiji, ki se v slučaju, da pritožnik dokaže upravičenost svoje pritožbe, vrne, sicer pa znesek zapade v korist društvene blagajne. — Vpisnina k dirki je določena na 5 Din, za garancijo narobne številke se poleg vpisnine pobere še 10 Din, ki se pa po oddaji številke povrnejo. — Dirkači se morajo javiti prireditelju.

Službene objave LNP

(20. seja u. o. 8. aprila 1936)

Koroški savez v Celovcu se sporči, da tekma Celovec - Ljubljana v meju za radi pomanjkanja terminov ni mogoča, pač pa se predlaga termin v juniju brez povratne tekme v Ljubljani.

Verificira se igrače SK Mure (Sportni stadion Viteškega kralja Aleksandra I v Murski Soboti) za vse tekme.

Ugodi se prošnji Svobode-Tržič za odlog plačila dolga do začetka prvenstvenega tekmovalja v gorenjski skupini.

Perska Emil je izdal sportni almanah Zagreb, naroča se tudi pri LNP za ceno 30 Din po komadu. Denar je poslati vnaprej.

ČSK se dovoli nastop igralcev Vugrinca Franja in Kolmančiča Antona v mednarodnih tekmah 12. in 13. t. m.; Horvatu Josipu se nastop dovoli pogojno, če predhodno dovoli nastop Gradjanski SK. Sviomus se dovoli nastop z Doberletom Miroslavom 12. t. m. Hennesu se dovoli samo enkrat nastop z igralci Sloge s predhodnim dovoljenjem Sloge. Splošnega dovoljenja za večkratni nastop u. o. ne more dati.

Na vlogi Hermesa glede delitve izkupitja, ka od tekme Ilirija-Hermes se klub poziva, da poskusi doseči rešitev sporazumno z Ilirijo.

Uvede se postopanje proti DASK zaradi incidentov ob priliki prvenstvenega tekma Amater DASK 29. marca t. l.

Kaznujejo se z globo po 25 Din Reka, Zalag, Mladika, ker niso pravočasno, odnosno na predpisanih tiskovinih oddali sodniku postave moštve.

Uvede se postopanje proti Disku po prijavi se Jenka zaradi incidentov na tekmi Disk-Mars. Obenem se klub poziva, da takoj nakeže podesavezu sodniško takso v znesku 56 Din. Proti istemu klubu se uvede postopanje po prijavi člana u. o. Slamiča zaradi neprijavljanja prijateljskih tekem.

Na tozadnji dopis Olimp. podobdora se delegira v ta odbor s strani LNP predsednik dr. Kšeti. Spored za letošnji olimpijski den se bo sporočil do kraja aprila.

Zadeva Filo Franjo se na predlog k. o. odstopi JNS s predlogom za uporabo 526: glede zadev Jenčigara Karla in Viktorja se pošilja na dodatni referat k. o.

Novi odbori in naslovi klubov. DASK predsednik Kuher Herman, tajnik Berčon Josip. — ČSK predsednik Jovanović Ne. — Grafika manja, tajnik Hampner Ivan. — Grafika preds. Ploč Franjo, tajnik Fridl Leo (Trnovski pristan 14). — Celje preds. dr. Vreško Dragotin, tajnik Preisinger Mirko. — Korotan-Lj. preds. Pokovec Josip, tajnik Cigan France. — Lendava preds. dr. Klar Franc, tajnik Milhofer Ladislav.

Prepove se vsako vmešavanje članov u. o. v debate na sejah p. o. in k. o.

V smislu pravilnika za prvenstvene tekme pomladka se odreja, da imajo v pomladanskem delu tekmovalja pravico nastopa vsi igralci, ki so igrali v jesenskem delu tekmovalja, razen onih, ki so triletni nastopili v prvem moštvi. Vsi klubi, ki se udeležujejo tekmovalja pomladka, se pozivajo, da do prihodnje seje p. o. dostavijo v snislu določb pravilnika točen spis igralcev, ki bodo nastopali v tekmovalju pomladka.

Službeno iz LNP. Drevo ob 20. v posel. vezni pisarni po seji poslovnega odbora seja upravnega odbora.

Nogomet v Domžalah. Na veliko nedeljo je gostovalo v Domžalah kombinirano moštvo Hermesa v prijateljski tekmi proti Domžalam in je zmagalo s 5:1 (2:1). Sodil g Jenko dobro in objektivno.

ZSK Hermes. Dnes ob 19. občni zbor v dvorani hotela Miklič.

Jugovzhodna razstava v Bratislavi

od 7. — 10. maja 1936

Središče trgovine med Jugoslavijo in Nemčijo

Velika udeležba jugovzhodnih držav!

Uvozne olajšave za surovine in poljske pridelke v Nemčijo. Velika jugoslovanska kolektivna razstava po narodnem komiteju jugoslovansko-nemške trgovske zbornice v Beogradu.

Sejmske izkaznice in znižani vozni listki pri vseh potniških uradih, glavno zastopstvo: Putnik A. G. za potovanja in tujski promet, Beograd, Kolarčeva 1. Podrobnjša pojasnila pri Narodnem komiteju Jugoslovansko-nemške trgovske zbornice, Beograd — Kraljev trg 15, palača beograjske trgovske zbornice.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda 15. aprila: Gosposki dom. Red Sreda, Cetrek 16. aprila: Juarez in Maksimiljan. Red A.

Petek 17. aprila: Zaprtro. Ljubljanska drama pripravlja dva premieri in sicer dramo Prva legija, ki jo je napisal pisatelj Lavery in pa komedijo Gozd, delo pisatelja Ostrovskega. Prvo legijo režira režiser Debevec, Gozd pa režiser Kreft. Obe premieri bosta proti koncu aprila.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda 15. aprila: Kavalir z rožo. Red B. Cetrek 16. aprila: Katarina Izmaļlova. Red Cetrek.

Petek 17. aprila: Zaprtro. Ljubljanska opera pripravlja Donizetijevu opero Lucia di Lamermoor, Verdijevega Othello in Lohrejevo opereto Vesela vdova. Imenovana dela študirajo ravnatelj Polič ter kapelnika Neffat in Stritof.

Sentjakobsko gledališče

Sobota, 18.: Na Trški gori. Nedelja, 19.: Na Trški gori.

Mariborsko gledališče Sreda, 15.: Sveti Anton vseh zaljubljenih patron. B. Cetrek 16.: Siromakovo jagnje. Znižane cene. Debut T. Rajnerjeve, J. Borka in D. Pahorja.

Rabuka na mariborskem živinskem sejmu Ze večkrat smo poročali o akciji okoliških kmetov za zvišanje cen živini ter njihovi borbi proti mešetarjem, ki so povzročili, kakor zatrjujejo kmetje sami, kmetem stanju največjo škodo. Mariborsko tržno nadzorstvo je nedavno strogo odredilo prostor, kje naj v tržnih dneh stojijo kmetje z živino in kje prekupčevalci, ki so se po navadi pomešali med kmete, da so tako imeli več prilike in izgledov za prodajo svoje živine.

Do prave rabuke je pa prišlo na današnjem živinskem trgu, ko so prekupčevalci, videč, da nihče ne prihaja k njim, vdrli na prostor za kmete. Nastal je velik dirindaj. Ker se na intervencijo akcijskega odbora niso hoteli umakniti, je bilo opozorjeno mestno tržno nadzorstvo, ki je poslalo policijo in ta je kmalu napravila red. Prekupčevalci so morali na svoj prostor.

Rabuka na mariborskem živinskem sejmu

Do prave rabuke je pa prišlo na današnjem živinskem trgu, ko so prekupčevalci, videč, da nihče ne prihaja k njim, vdrli na prostor za kmete. Nastal je velik dirindaj. Ker se na intervencijo akcijskega odbora niso hoteli umakniti, je bilo opozorjeno mestno tržno nadzorstvo, ki je poslalo policijo in ta je kmalu napravila red. Prekupčevalci so morali na svoj prostor.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

Sokol v Zagorju priredi dimes 15. t. m. ob 20. predavanje o ekspedicijski v morsko globino. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Kušcer Ljudevit.

Iz Trbovelj

t. Sokolom! Umrl je naš dolgoletni član brat Zak. Pogreb bo v sredo ob 16. Udeležite se ga v civilu z znakom.

Iz Novega mesta

Strelska družina, ki je pod predsedstvom orožniškega majorja G. Bonetija prav agilna, je pred dnevi priredila nagradno sobno streljanje v društvenem lokalno. Od 100 dosegljivih točk je dosegel dentist g. Filip Ogrič 96. Vodja elektrarne g. Viljem Sedej in učitelj g. Fran Zukovec sta dosegla po 94 najmlajši strelce, g. Roman Kobe, pa 92 točk. Tekmovanja se je udeležilo prav lepo število članov. Zdej na pomlad bo imela družina redno ostro streljanje ob nedeljah na strelišču ob Krki.

Prezgodaj. Gozdne ščarnice so prinesle na trg kmetice iz Gaberji. V eni izmed preteklih noči pa je ujel kresnice od vrta g. dr. Ropasa mag. pharm. g. Josip Bergman.

Naša draga, zlata mamica, žena, sestra, teta in svakinja, gospa

ANA ŠIRCELJ

SOPROGA VRATARJA ŽENSKÉ BOLNICE

nas je po dolgoletni težki, mukopolni bolezni dne 13. t. m. ob 9.30 zvečer za vedno zapustila.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Predrago pokojnico priporočamo v pobožno molitev.

UBLJANA, 14. aprila 1936.

Žalujoča: soprog IVAN; sin in hčerka: IVAN in DORICA in ostali sorodniki.

Naznanjamo vsem žalostno vest, da je naš dolgoletni zvesti uradnik, gospod

JOŽE POŽAR

včeraj zjutraj nenadoma umrl.

Pogreb nepoizpugnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 15. aprila 1936, ob pol 3. uri popoldne, iz hiše žalosti v Selah št. 94. na pokopališče v Dobovi.

REZICE, 14. aprila 1936.

Hranilnica mestne občine Brežice.

